

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2014

č. MK – 1176/2015-340/1415

Organizácia: Slovenské národné divadlo Bratislava

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Typ organizácie: štátna príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: SND, nová budova
generálne riaditeľstvo
Pribinova 17, Bratislava

Čas konania verejného odpočtu: 22.4.2015 o 10,00 hod.

Výročná správa je uverejnená na internetovej stránke MK SR:
<http://www.culture.gov.sk/vdoc/569/vyročne-spravy-za-rok-2014-254.html>

Výročná správa je uverejnená na internetovej stránke organizácie:
[www.snd.sk/O divadle/Dokumenty](http://www.snd.sk/O%20divadle/Dokumenty)

Bratislava, február 2015

Obsah

1. Identifikácia organizácie
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie
3. Kontrakt organizácie so zriaďovateľom a jeho plnenie
4. Hodnotenie fondov organizácie
5. Podnikateľská činnosť
6. Zhodnotenie majetkovej pozície organizácie
7. Zhodnotenie zamestnanosti
8. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia
9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie
10. Zhodnotenie výsledkov kontrol vykonaných kontrolnými orgánmi
11. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2014
12. Záver

Príloha č. 1

Organizačná schéma organizácie platná k 31.12.2014.

1. Identifikácia organizácie:

Názov organizácie: Slovenské národné divadlo

Sídlo organizácie: Bratislava, 819 01, Pribinova 17

Identifikačné číslo organizácie: 164 763

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Dátum zriadenia: 1. 3. 1920

Kontakt: tel. č.: +421 2 204 72 111

email : snd@snd.sk

Štatutárny zástupca organizácie – generálny riaditeľ:

Mgr. art. Marián Chudovský

Členovia vedenia SND:

Mgr. Alžbeta Bednáriková, riaditeľka kancelárie generálneho riaditeľa

Doc. Mgr. art. Roman Polák, riaditeľ činohry

Friedrich Haider, hudobný riaditeľ opery

Mgr. art. Jozef Dolinský, riaditeľ baletu

Mgr. Peter Janků, riaditeľ umelecko-dekoračných dielní

Bc. Daniel Rabina, riaditeľ centra marketingu

Ing. Vladimír Antala, ekonomický riaditeľ

Ing. Jozef Mušec, technicko-prevádzkový riaditeľ

Hlavné činnosti:

Hlavné činnosti SND definuje zákon č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle.

Postavenie a povinnosti SND upravuje od 1.8.2014 Štatút Slovenského národného divadla č. MK-2245/2014-110/12966 zo dňa 23.7.2014. Do 1.8.2014 boli povinnosti a postavenie upravené Zriaďovacou listinou SND. Svoje činnosti SND vykonáva aj v zmysle Zákona č. 103/2014 Z.z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (od 1.7.2014) a Vyhlášky MK SR č. 230/2014 Z.z. o rozsahu vybraných informácií požadovaných od divadiel a hudobných inštitúcií (od 1.9.2014).

Slovenské národné divadlo je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR, ktorá svoju činnosť zabezpečuje vlastnými príjmami a príspevkom zo štátneho rozpočtu.

2. Poslanie a strednodobý výhľad SND

Slovenské národné divadlo je celoslovenská reprezentatívna národná kultúrna organizácia v priamom riadení Ministerstva kultúry SR, je najstaršou profesionálnou divadelnou inštitúciou

na Slovensku, založenou v roku 1920. Slovenské národné divadlo vykonáva v zmysle Zákona č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle najmä tieto umelecké činnosti:

- rozvíja národnú divadelnú kultúru, ktorú prezentuje aj v zahraničí
 - umelecky pripravuje a verejne predvádza hudobnodramatické, dramatické a tanečné diela
 - vydáva a rozširuje periodické publikácie a neperiodické publikácie, propagačné materiály a usporadúva výstavy, ktoré propagujú jeho činnosť
 - vykonáva vlastnú sprostredkovateľskú činnosť
 - vyrába scénické a kostýmové výpravy
 - vyvíja ďalšie významné kultúrne aktivity
- a vykonáva tieto ďalšie činnosti v zmysle Štatútu Slovenského národného divadla:
- predaj a predpredaj vstupeniek
 - reklamnú a propagačnú činnosť a ďalšie aktivity podporujúce rozvoj a skvalitnenie plnenia predmetu činnosti
 - informačné služby verejnosti, a to spôsobom umožňujúcim prístup na diaľku
 - prenajímanie nehnuteľností alebo ich častí, technických zariadení, dopravných prostriedkov, prípadne iného majetku, ktorý má vo svojej správe a dočasne ho nevyužíva
 - zapožičiavanie divadelných výprav, hudobných materiálov, nástrojov, notového materiálu
 - prevádzkovanie a prenajímanie bufetových, reštauračných a rekreačných zariadení v správe Slovenského národného divadla v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi
 - aktivity podporujúce rozvoj a skvalitnenie plnenia poslania a hlavného predmetu činnosti

Svoje hlavné úlohy plnilo Slovenské národné divadlo v roku 2014 na kvalitnej úrovni a dosiahlo priaznivé výkonové ukazovatele. Počas roka 2014 uviedlo SND 18 premiér vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia, odohralo 746 predstavení pre 261 411 divákov a dosiahlo tržby v sume 2 727 032 € vrátane kultúrnych poukazov. Predstavenia sa odohrali v historickej budove a v novej budove SND, ako aj na zájazdoch.

3. Kontrakt organizácie so zriaďovateľom a jeho plnenie

Ministerstvo kultúry SR uzavrelo so Slovenským národným divadlom „Kontrakt č. MK - 586/2013- 340/19694 na rok 2014“.

Kontrakt bol uzatvorený v súlade so zriaďovacou listinou na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností :

- rozvoj novej produkcie dramatických, hudobnodramatických a baletných diel vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorba pre deti a mládež
 - šírenie vlastných dramatických, hudobnodramatických a baletných diel na domácich scénach, scénach v SR a v zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zahraničia na scénach SND
 - sprístupnenie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov
- Činnosti prijímateľa naplňali najmä nasledovné ciele a ich ukazovatele:

počet premiér minimálne	17
z toho :	
pôvodné slovenské tituly	6
tituly pre deti a mládež	3
počet predstavení celkom minimálne	665
z toho :	
pre deti a mládež minimálne	240
realizácia hosťujúcich súborov minimálne	26

Plnenie kontraktu:

SND v zmysle predmetu kontraktu v priebehu roku 2014 odohralo 746 predstavení, z toho pre deti a mládež odohralo 254 predstavení. SND zabezpečilo realizáciu 39 predstavení hosťujúcich súborov.

Uviedlo 18 premiér vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia,
z toho :

6 pôvodných slovenských titulov :

- A. Petrovič, S. Vlčeková, J. Viňarský : The Tempest
- E. Suchoň, R. Pepucha : Angelika
- M. Kičiňová, D. Majling : Desatoro
- Ľ. Feldek : Ako sa Lomidrevo stal kráľom
- P. Karvaš : Polnočná omša
- B. S. Timrava : Bál

4 nové tituly pre deti a mládež :

Ch. Brontëová : Jane Eyrová

Ľ. Feldek : Ako sa Lomidrevo stal kráľom

B. S. Timrava, D. Majling : Bál

P. Karvaš : Polnočná omša

V roku 2014 navštívilo 261 411 divákov 746 predstavení a SND dosiahlo tržby z predstavení v sume 2 684 643 €. Pri úhrade vstupeniiek na jednotlivé divadelné predstavenia bolo použitých 42 389 kusov kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 42 389 €. Dosiahnuté tržby vrátane kultúrnych poukazov boli vo výške 2 727 032 €.

SND v predchádzajúcom roku 2013 odohralo 728 predstavení, v roku 2014 odohralo 746 predstavení, čo je o 18 viac.

Slovenské národné divadlo zverejšovalo vo svojich informačných a propagačných materiáloch informáciu, že organizácia je štátnou príspevkovou organizáciou Ministerstva kultúry SR.

3.1. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady

Umelecké činnosti

SND vykonávalo v roku 2014 umelecké aktivity v súlade so zákonom č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle a so Štatútom Slovenského národného divadla.

Na realizáciu týchto aktivít SND využíva výnosy z vlastnej činnosti, iné zdroje a príspevok zo štátneho rozpočtu. Slovenské národné divadlo dosiahlo v roku 2014 kladný výsledok hospodárenia.

Premiéry súborov SND v roku 2014

V roku 2014 uviedlo SND 18 premiér. Z celkového počtu uviedla opera 4 premiéry, balet 3 a činohra 11 premiér.

Prehľad jednotlivých titulov podľa umeleckých súborov je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Premiéry SND v roku 2014

Autor	Názov hry	Dátum premiéry
opera:		
Giacomo Puccini	Bohéma	31.1.2014
Wolfgang Amadeus Mozart	La clemenza di Tito	21.3.2014
Pjotr Iljič Čajkovskij	Piková dáma	23.5.2014
Richard Strauss	Salome	14.11.2014
balet:		
Felix Mendelssohn-Bartholdy	Sen noci svätajánskej	11.4.2014
J.Viňarský, A.Petrovič, S. Vlčeková	The Tempest	30.5.2014
Eugen Suchoň	Angelika	27.9.2014
čínohra:		
Ivan Vrypajev	Ilúzie	23.1.2014
Johann Nepomuk Nestroy	Pán Mimo	25.1.2014
Charlotte Brontëová	Jane Eyrová	1.2.2014
Jonathan Littell	Láskavé bohyne	2.4.2014
Thomas Mann	Buddenbrookovci	5.4.2014
Miriam Kičiňová, Daniel Majling	Desatoro	31.5.2014
Ľubomír Feldek	Ako sa Lomidrevo stal kráľom	7.6.2014
Peter Karvaš	Polnočná omša	25.10.2014
Robert Wilson	1914	28.10.2014
Božena Slančíková-Timrava	Bál	7.11.2014
Nino Haratischwili	Bludičky	27.11.2014

Činnosť SND

Medzinárodný divadelný festival SND - Eurokontext.sk 2014

V dňoch 5. až 24. júna 2014 sa uskutočnil inauguračný, nultý ročník Medzinárodného divadelného festivalu SND, *Eurokontext.sk 2014*, ktorý bol vyvrcholením 94. divadelnej sezóny Slovenského národného divadla.

V tomto roku na festivale účinkovali výnimočne všetky tri umelecké súbory SND spoločne ako na festivale hudobného, pohybového a činoherného divadla. Počas festivalu vystúpilo na pôde SND spolu s hosťiteľom 17 súborov z 10 krajín. Súbory SND, participujúce slovenské divadlá a 13 zahraničných súborov uviedli spolu 37 predstavení, ktoré videlo 12 405 divákov.

Nultý ročník festivalu vytvoril možnosť tradície medzinárodnej konfrontácie divadiel V4 a vybraných partnerov z Európskej divadelnej konvencie/ETC, ktoré spája sila témy, sila slova, hľadanie sugestívneho a súčasného hudobno-dramatického jazyka, sila progresívneho mainstreamu.

„Jednou z priorít po mojom nástupe do čela SND bolo aj založenie tradície usporadúvania medzinárodného festivalu, ktorý by sa stal miestom tvorivých inšpirácií, umeleckých konfrontácií a priateľských stretnutí. V minulosti sa na pôde našej prvej scény konala čínoherná prehliadka Eurothalia a dva ročníky Medzinárodného festivalu hudobného divadla. Mali svoje opodstatnenie, úspech aj široký ohlas. Medzinárodným festivalom Eurokontext.sk 2014 sme na ne nadviazali v snahe rozvinúť to dobré a osožné, ale systematicky a s jasnou víziou. Rád konštatujem aj na základe ohlasu zahraničných a domácich hostí, že sme týmto nultým ročníkom zaznamenali niečo nové a inšpirujúce na mape európskeho divadelníctva a pomenovali divadelné kontexty. V tomto duchu je našou ambíciou pokračovať aj v nasledujúcom období,“ vyjadril svoje očakávania a aj stručné hodnotenie generálny riaditeľ SND Marián Chudovský.

Festival sa stretol s priaznivým ohlasom a záujmom odbornej verejnosti i divákov. SND ponúklo záujemcom v rámci festivalu mnoho benefitov, zvyčajné zľavy pre študentov, uplatnenie zľavy v rámci rodinnej vstupenky, ale aj špecifický produkt, festivalovú kartu, ktorej platnosť sa vzťahovala na všetky predstavenia uvedené v rámci festivalu.

Medzinárodný festival Eurokontext.sk, ktorý zastrešuje najstaršie profesionálne divadlo na Slovensku – Slovenské národné divadlo, bude mať v nasledujúcom období charakter bienále. Následne v roku 2015 sa bude konať festival čínoherného divadla a v roku 2016 hudobného a pohybového divadla.

Eurokontext.sk má ambíciu patriť aj v budúcnosti v rámci medzinárodných divadelných festivalov k najväčším a najdôležitejším na Slovensku.

Festival sa uskutočnil pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky, s podporou Medzinárodného vyšehradského fondu a ETC – Európskej divadelnej konvencie, ktorej členom SND je.

ČINOHRA

Ivan Vyrpajev: Ilúzie

Réžia:	Eduard Kudláč
Scéna a kostýmy:	Eva Kudláčová Rácová
Hudba:	Martin Burlas
Premiéra:	23. a 24. 1. 2014 - štúdio

Inscenácia súčasnej ruskej hry Ivana Vyrypajeva *Ilúzie* má monologickú štruktúru, čo vyžaduje od poslucháča sústredenie na počúvanie textu. Od premiéry sa nám potvrdzuje, že slovenský divák víta tento typ dramatického textu i takúto režijnú poetiku, ktorá je naozaj a doslova minimalistická, bez veľkej dekorácie, bez pohybu hercov v priestore. Zároveň intenzívne rezonuje aj téma inscenácie, ktorá hovorí veľmi obyčajne o podstatných vzťahových veciach a upriamuje diváka na vnímanie seba v súradniciach vlastných túžob a životných sklamaní. Je to intímna sponď štyroch hercov, intímne vyznanie o naplnených aj nenaplnených láskach. Ide o slovenskú premiéru tohto titulu.

Práve obsadenie najstaršej hereckej generácie (Emília Vášáryová/Zuzana Kocúriková, Božidara Turzonovová, Dušan Jamrich, Martin Huba) prinieslo novú interpretáciu textu. Zvyčajne ho totiž hrajú herci vo veku 30 rokov. Toto obsadenie však umožnilo vnieť do výsledného tvaru skúsenosť a zrelosť. Aj preto si inscenácia našla rýchlo svojich priaznivcov, ktorí chcú v divadle opäť počúvať. Cieľová skupina sú najmä diváci v zrelom a staršom veku.

Johann Nepomuk Nestroy: Pán Mimo

Réžia:	Ľubomír Vajdička
Scéna:	Jozef Ciller
Kostýmy:	Marija Havran
Hudba:	Dano Heriban
Premiéra:	25. a 26. 1. 2014 - historická budova

Rakúsky dramatik, herec a satirik J. N. Nestroy žil a tvoril v 19. storočí a zanechal po sebe celý rad skvelých komédií, ktoré boli už za jeho života veľmi obľúbené a hrávali sa v celom vtedajšom Rakúsko-Uhorsku. Hra aj inscenácia *Pán Mimo* uvedená v slovenskej premiére prináša silnú tému hľadania zmyslu života, istú formu sebazoznania. Inscenácia splnila úlohu inteligentného komediálneho titulu, ktorý rezonuje svojou témou, prináša klasické, dobové scénografické a kostýmové riešenie.

V inscenácii našli uplatnenie herci strednej generácie (Diana Mórová, Dano Heriban, Tomáš Mašťalír), ale aj staršej generácie (Dušan Tarageľ, Marián Labuda). Hostujúci herec, budúci člen Činohry SND Dano Heriban, je aj autorom hudby, ktorá má niekoľko úrovní a štýlov a je priam až ekletická. Cieľová skupina sú diváci strednej generácie, ktorí intenzívne riešia problémy syndrómu vyhorenia, existenčné otázky a rovnaké „problematické životné zlomy“ ako hlavný hrdina pán Lips.

Charlotte Brontëová: Jane Eyrová

Réžia:	Marián Amsler
Dramatizácia:	Marián Amsler, Anna Saavedra
Scéna:	Juraj Kuchárek
Kostýmy:	Martin Kotúček
Hudba:	Ivan Acher
Premiéra:	1. a 2. 2. 2014 - nová budova

Inscenácia adaptácie svetoznámeho románu *Jane Eyrová* na pôde Činohry SND má v sebe niekoľko prvenstiev. Ide o dramatizáciu románu vytvorenú špeciálne pre SND mladou autorkou Annou Saavedrou, dramaturgičkou HaDivadla v Brne. Už samotná dramatizácia je v mnohom inovatívna. Autorka v nej nepracuje len so samotným príbehom Jane Eyrovej, ťažko osudom skúšanej siroty, ale premyslene do nej vkomponovala aj príbeh a životné osudy autorky Charlotte Brönteovej. Rozširuje sa tým významová rovina inscenácie o imaginatívny svet autorky. Dosahuje sa vznik jasných paralel medzi fiktívnymi postavami zo života Jane Eyrovej a reálnymi osobnosťami zo života autorky Brönteovej, odhaľujú sa priame inšpiračné zdroje, zvyrazňuje sa dobový kontext, ozrejmuje sa témy ženského autorstva na konci 19. storočia, otázka emancipácie i bigotných náboženských pomerov. Mladý tvorivý tím na čele s režisérom Mariánom Amslerom, scénografom Jurajom Kuchárkom a kostýmovým výtvarníkom Martinom Kotúčkom sa pokúsil tento imaginatívny svet autorky a jej literárneho subjektu zhmotniť priamo na javisku činohry. Vznikla tak sugestívna inscenácia v sugestívnej scéne. Scénografické riešenie umožňuje prienik dvoch svetov. Sveta fantázie a reality Charlotte Brönteovej. Dobové kostýmy sú často citáciou reálnych odevov sestier Brönteových. Dramatizácia tak umožnila vznik inscenácie bohatej na rôzne výrazové prostriedky (scénické riešenie, živý zbor, kostýmy, hudba). Na javisku sa tak odohráva štylizovaný svet ilustrácie, divadelnej skratky, ale aj komentovanej narácie. Reálne žitie situácií strieda vysvetľujúci komentár, časové roviny sa prelínajú, tematické sa navrstvujú.

Silný zástoj má v inscenácii stredná herecká generácia (Petra Vajdová, Zuzana Fialová, Robert Roth, Milan Ondřík, Alexander Bárta, Gabriela Dzuríková, Richard Stanke, Ľuboš Kostelný), ale aj najmladšia. Ide o prevažne mladé, hosťujúce herečky ako Dominika Kavaschová, Anna Nováková, Dominika Zeleníková. Inscenácia je takmer rodinným titulom, veľkým plátnom intenzívneho vyznenia a energie. Je to aj oslava divadelnosti, rozmanitosti a prináša tak nevšedný zážitok. Je to dielo známe aj zo školských osnov, notoricky časom overená literatúra, takže zvýšený záujem prejavili aj školy.

Cieľová skupina tak zahŕňa naozaj široké spektrum generácií. Od tej najmladšej, pre ktorú je to prvé stretnutie s divadlom, cez strednú, ktorá plne rozumie problémom postáv, až po najstaršiu, ktorá môže plne oceniť netradičný divadelný jazyk.

Johnathan Littell: *Láskavé bohyně*

Réžia:	Michal Vajdička
Dramatizácia:	Daniel Majling
Scéna:	Pavol Andraško
Kostýmy:	Katarína Hollá
Hudba:	Marián Čekovský
Premiéra:	2. a 3. 4. 2014 - štúdio

Dramatizácia románu americko-francúzskeho autora Jonathana Littella *Láskavé bohyně* vznikla špeciálne na objednávku Činohry SND a je dosiaľ jedinou i prvou inscenáciou tohto Goncourtovou cenou oceneného románu na Slovensku. Ide o fiktívne memoáre dôstojníka SS, ktorý opisuje vojnové hrôzy, najmä však genézu mašinérie masového vraždenia počas II. svetovej vojny z pohľadu nie obetí, ale strojcov. Inscenáciou uzatvárame celý dramaturgický cyklus s názvom *Endlösung*, v ktorom sme sa v uplynulých sezónach systematicky vracali k holokaustu a k II. svetovej vojne.

V *Láskavých bohyniach* je to pohľad do vnútra človeka, ktorý sa z právnika a literáta stal masovým vrahom – vojakom. Inscenácia sa pokúša pomenovať princípy, ktoré viedli k tomu, že tak vyspelá kultúra a spoločnosť sa stala spoluúčastná – strojom najväčšej genocídy minulého storočia, hovorí o radikalizujúcich postojoch a rastúcom extrémizme ako riešení každodenných problémov v čase (ekonomickej) krízy. Príbeh Aueho je hlbokou sondou o morálke a zásadných rozhodnutiach. V réžii Michala Vajdičku vznikla inscenácia, ktorá sa odvažuje na problém nahliadať aj s humorom, nebojí sa ísť do stretu žánrov, ale rovnako výrazne a komplexne pomenúva problematiku jednotlivca vo vzťahu k režimu, k ideológii, k rozhodnutiu i zodpovednosti.

Priestor dostala najmä stredná generácia (Ľuboš Kostelný, Alexander Bárta, Milan Ondřík, Richard Stanke, Táňa Pauhofová), ale svoj výrazný zástoj má aj generácia staršia (Emília Vášáryová, Jozef Vajda). Pre mnohých to boli veľmi atypické a v ich doterajšej hereckej kariére nové typ postáv.

Rovnako zásadná a významotvorná je aj scénografia Pavla Andraška, ktorý využil spojenie reálneho priestoru a objektov s istým metaforickým a asociatívnym vyznením.

Inscenácia si nachádza svojich divákov v radoch strednej a staršej generácie, ktorým je snaha o pomenovanie princípov disfunkcie nejakého systému zvlášť blízka, nehovoriac, že v dnešnej situácii aj veľmi aktuálna.

Inscenácia získala cenu Dosky 2014 v kategórii Najlepšia inscenácia, Najlepšie réžia i najlepší herecký výkon Ľuboš Kostelný.

Thomas Mann: Buddenbrookovci

Réžia: Roman Polák
Scéna: Pavel Borák
Kostýmy: Peter Čanecký
Premiéra: 5. a 6. 4. 2014 - nová budova

Buddenbrookovci alebo úpadok rodiny – tak znie celý názov slávneho románu Thomasa Manna z roku 1901, za ktorý mu bola udelená Nobelova cena za literatúru.

Činohra SND siahla po adaptácii nemeckého dramatika a prozaika Johana von Düffela, ktorú uviedla ako slovenskú premiéru.

Režisér Roman Polák vytvoril na javisku veľké plátno rozpadu jednej západoeurópskej rodiny, ktorá v snahe po zveladení majetku upadla. Nielen hmotne a materiálne, ale aj duchovne a dokonca aj fyziologicky. Paralelu k inscenácii o rodine z východnej Európy *Bratia Karamazovovci* badať už v scénografickom riešení Pavla Boráka, ktoré využíva pôdorys pohybujúcich sa plošín v nedefinovanom čase s večným hľadáním kotviaceho stredu. Do konfrontácie sa tu dostávajú dva svety hry, niekoľko hereckých generácií a režijných riešení.

Keďže ide o obsiahnutie veľkého časového oblúku, majú v inscenácii zastúpenie naozaj všetky herecké generácie činohry. Tú najstaršiu zastupuje Mária Kráľovičová, Martin Huba, František Kovár a Zdena Studenková, ktorí sami sú reprezentanti vlastne dvoch generácií. Strednú generáciu tvoria Zuzana Fialová, Tomáš Mašťalír, Branislav Bystriansky, hosťujúci Ľubo Bukový, ktorí takto v inscenácii zastupujú nový a ambiciózný svet neschopný odriekania. Najmladšiu, ale nie nevýraznú generáciu, zastupuje Daniel Fischer a Peter Brajerčík.

Cieľovou skupinou sú jednak školy, pre ktoré je Thomas Mann učebnou látkou, ale aj stredná generácia divákov, ktorá sa nutne zaoberá existenčnými otázkami.

Miriam Kičiňová, Daniel Majling: Desatoro

Réžia: Anna Petrželková, Kamil Žiška, Ján Luterán, Sláva Daubnerová, Iveta Ditte Jurčová, Lukáš Brutovský, Anti Korenči, Juraj Bielik, Marián Amsler, Júlia Rázusová, Michal Vajdička
Scéna a kostýmy: Annamária Juhásová, Tom Ciller
Premiéra: 31. 5. 2014 - priestory a javiská SND

Inscenácia *Desatoro* je z cyklu nepravidelnej dramaturgie, ktorá bude sledovať a skúmať niektoré z dôležitých javov spoločnosti 21. storočia. Je to desať svojbytných približne dvadsať až dvadsaťpäťminútových autorských inscenácií na tému Desiatich Božích prikázaní. Je to pohľad jednej generácie režisérov na morálny kódex, ktorý vyše dvetisíc rokov určuje život

európskej spoločnosti, ktorý je východiskom právnych systémov, etických postojov a princípov , na Desatoro.

Jedenásť režisérov, pretože v jednom prípade ide o režijný tandem, pristupovalo už k tvorbe textu rôznym spôsobom. Buď oslovili autorov ako Anna Saavedra, Miro Dacho, Michal Ditte, Daniel Majling, alebo sa sami stali autormi svojho textu – konceptu Júlia Rázusová, Anti Korenčí a Juraj Bielik, Sláva Daubnerová. Vzniklo tak desať rôznych inscenácií, desať rôznych režijných poetík. Je to vlastne prehliadka toho, čo na slovenskej divadelnej scéne možno vidieť. Je to pohľad tej generácie, ktorá sa bude umelecky realizovať najbližších dvadsať - tridsať rokov. Môžeme teda hovoriť o rozmanitosti foriem (angažované, pohybové, fyzické, dokumentárne, realistické, poetické divadlo), ale aj obsahov (polemické, meditatívne, ale konfrontačné uchopenie tém).

Netradičné scénografické riešenie je už voľba netradičných hracích priestorov ako skúšobňa Višňový sad, navážacia rampa kulís, kuchyňa, či nákladný výťah. Aj hracie priestory, ktoré diváci už poznajú dostali nové funkčné využitie. Hrá sa v hľadisku sály činohry, na točni, prípadne v otvorenom variabilnom priestore javiska i jeho prilahlých priestorov. Inscenácia je tak netradičnou prechádzkou zákulisím divadla, mnohvrstevnatou reflexiou na tému Desatora, prehliadkou nevšedných hereckých spojení i výrazových prostriedkov.

Priestor dostali zástupcovia naozaj všetkých generácií (Emília Vášáryová, František Kovár, Jana Olhová, Anna Javorková, Ján Gallovič, Robert Roth, Ingrid Timková, Alexander Bárta, Ľuboš Kostelný, Daniel Fischer) , aj hostia (Marián Chalány, Tomáš Mischura, Milo Král, Andreja Vozár, Tomáš Grega).

Desatoro je spoločným projektom Činohry SND, vydavateľstva SLOVART a Vysokej školy výtvarných umení. Vznikla publikácia desiatich poviedok vydavateľstva SLOVART s názvom *Desatoro*, ale aj výstava s názvom *Hriechy*. Vznik inscenácie dokumentovala RTVS.

Cieľovou skupinou sú naozaj široké vrstvy, čo sa potvrdzuje aj poslednými reprízami. Stretávame sa s divákmi najmladšej vekovej kategórie, ale aj najstaršej. Je to projekt špecifický a v mnohom na pomery kamenného divadla aj ojedinelý.

Dramaturgovia Daniel Majling a Miriam Kičiňová získali cenu Dosky 2014 v kategórii Objav sezóny za dramaturgiu inscenácie Desatoro.

Lubomír Feldek: Ako sa Lomidrevo stal kráľom

Réžia:	Ondrej Spišák
Scéna:	František Lipták
Kostýmy:	Katarína Hollá
Premiéra:	7. 6. 2014 - nová budova

Rozprávka Ľubomíra Feldeka Ako sa Lomidrevo stal kráľom sa stala bodkou sezóny. Je to putovanie za poznaním dobra a spravodlivosti, putovanie po archetypoch a slovenských mýtoch. Tvorcovia neostali len pri konvenčnom prerozprávání príbehu o troch kamarátoch a jednej Laktibrade, ale povýšili ho na komplexné divadlo s výraznou vizuálnou, pohybovou i speváckou zložkou.

Režijný rukopis Ondreja Spišáka a výtvarníka Františka Liptáka sa v tejto inscenácii naplno rozohral a rozohral aj divákov, pre ktorých je dielo určené, teda rodiny. Je to totiž v každom obraze rozprávka rodinná, ktorá v adekvátnej miere prináša humor a obrazy určené dospelým, ale aj deťom. Pozitívne motivuje obe generácie.

Zastúpenie našli členovia najstaršej hereckej generácie (Soňa Valentová, Božidara Turzonovová, Dušan Tarageľ, Leopold Haverl), ale aj strednej (Milan Ondřík, Petra Vajdová, Ivana Kuxová a výrazne Gabriela Dzuríková) i najmladšej (Jana Kovalčíková, Dominika Zeleníková, Peter Brajerčík, Tomáš Vravník). Výraznú pohybovú a atmosférotvornú funkciu majú študenti VŠMU v postave draka, čím výrazne dotvárajú rozprávkový kolorit.

Uvádzanie rozprávok na pôde Činohry SND sa tak stáva tradíciou v snahe pestovať primárny vzťah k divadlu ako umeniu, ako budove a inštitúcii, ale aj kultivovať estetické cítenie a vnímanie najmladšej diváckej generácie.

Peter Karvaš: Polnočná omša

Réžia:	Lukáš Brutovský
Scéna:	Tom Ciller
Kostýmy:	Jan Kocman
Premiéra:	26. 10. 2014 - štúdio

Inszenáciou hry Petra Karvaša *Polnočná omša* sme otvorili sezónu 2014/2015, ktorá má svoj podtitul *slovenská sezóna*. K hre sme sa vrátili po päťdesiatich piatich rokoch od jej prvého a zatiaľ i posledného uvedenia v divadlách na Slovensku. Hra však zapadá nielen do konceptu slovenskej sezóny, ale hovorí o dôležitom bode slovenských dejín počas druhej svetovej vojny. Nie je to však len historická freska, či dobový dokument, ale vyhrotená dramatická situácia, ktorá hovorí o morálnej flexibilitate človeka a jeho schopnosti vyťažiť čo najviac pre seba.

Predstaviiteľ najmladšej režijnej generácie Lukáš Brutovský interpretoval hru ako morálne lavírovanie medzi vinou a nevinou v snahe, čo najviac využiť z kritickej a tragickej situácie pre seba. Zosobnil drámu prezliekania kabátov v inak napohľad cnostnej a zbožnej rodine. Inszenácia ponúkla silnú drámu so sugestívnymi hereckými výkonmi generačne rozvrstvených v obsadení. Rodičia Anny Javorkovej a Emila Horvátha reprezentujú najstaršiu hereckú generáciu, strednú zasa Milan Ondřík, Petra Vajdová a nový člen súboru Dano Heriban. Priestor dostala aj najmladšia a najnovšia členka činohry Dominika Kavaschová. Vznikla

inscenácia ako rodinná dráma na pozadí historických udalostí Slovenského národného povstania a druhej svetovej vojny. Cieľovou skupinou sú jednak študenti strednej školy, kde je Peter Karvaš i II. svetová vojna učebnou látkou, ale najmä stredná a staršia generácia. Inscenácia je klasickou činohrou psychologického realizmu, kde dominuje herecká zložka.

Robert Wilson: 1914

Réžia, scéna:	Robert Wilson
Libreto:	Marta Ljubková
Kostýmy:	Yashi
Hudba:	Aleš Březina
Premiéra:	28. 10. 2014 - nová budova

V spolupráci s Národným divadlom Praha vznikla inscenácia 1914 v réžii svetoznámeho Roberta Wilsona. Témou inscenácie 1914 je výročie prvej svetovej vojny z pohľadu malých národov, ktoré tvorili Rakúsko-Uhorsku monarchiu. Ide o historicky prvú spoluprácu takého rozmeru s takouto divadelnou osobnosťou. Libreto pripravila Marta Ljubková na motívy knihy Jaroslava Haška Osudy dobrého vojaka Švejka a hry Karla Krausa Posledné dni ľudstva. Bola to však veľmi voľná asociatívna skladačka popretkávaná faktografickými údajmi. Slovenskú stranu v tejto koprodukcii zastupoval herec Ján Koleník.

Poetika Roberta Wilsona je postavená na expresívnej vizuálnosti, je v istom zmysle slova veľmi ľahko rozpoznateľná a preňho typická. Môžeme hovoriť o štýle. Dôležitejšou je preňho práca so svetlom a výtvarným obrazom ako s klasickým činoherným interpretovaním textu. Aj 1914 je inscenáciou, kde dominuje obraznosť nad textovou zložkou. Je to inscenácia veľmi racionálna, asociatívna nie analytická. Cieľovou diváckou skupinou je stredná a mladšia generácia, ktorej konvenuje tento inovatívny divadelný postup, je zvyknutá vnímať filmovú skratku a klipovitosť a zaujíma ju moderný a súčasný divadelný jazyk.

Božena Slančíkova Timrava, Daniel Majling: Bál

Réžia:	Michal Vajdička
Scéna:	Pavol Andraško
Kostýmy:	Katarína Hollá
Hudba:	Marián Čekovský
Premiéra:	7. 11 2014 - nová budova

Autorka Božena Slančíková Timrava patrí k nevídaným zjavom slovenskej literatúry. Jej prózy sú po magickom realizme azda najkrehkejším i najkrutejším opisom dedinského a malomestského prostredia. Vytvára svet malých vnútorných drám s obrovským dopadom na societu. V slovenskej sezóne sme preto nemohli vynechať autorku takéhoto literárneho i spoločenského rozmeru. Adaptácia jej próz pod názvom *Bál* autora Daniela Majlinga sa však stáva svojbytným dramatickým útvarom. Prináša svet dediny – malomesta až v grotesknej a vyhrotenej poetike. Je to svet bizarných individuí, osamelých bonvivánov, dedinských frajeríkov, nešťastných manželstiev, frustrovaných farárov, v ilúzii falošnej spokojnosti žijúcich hypochondrov s neustálou prítomnosťou smrti. Tragédia sa na toto miesto valí postupne a nebadane, čím viac societa opúšťa svoju morálku a mravnosť, čím viac žije vo svojej vedomej slepote.

Režisér Michal Vajdička pripravil inscenáciu, ktorá veľmi cielene narába so žánrom a jeho balansovaním na hrane tragédie, komédie a tragikomédie až grotesky, s istou hereckou drobnokresbou. Výrazným interpretačným prvkom je scénografia Pavla Andraška, ktorá jednak inscenáciu ukotvuje dobovo a priestorovo, ale prináša isté tajomstvo a napomáha ku gradácii. V inscenácii *Bál* účinkujú zástupcovia všetkých hereckých generácií, keďže je to výrazne vzťahovo založený dramatický text. Najstaršiu reprezentujú František Kovár, Zdena Studenková, Kamila Magálová, Jozef Vajda, Marián Geišberg a Jana Olňová. Podstatná časť príbehovej skladby, najdôležitejšie zvraty sú však spojené so strednou hereckou generáciou, ktorú v inscenácii zastupujú Diana Mórová, Táňa Pauhofová, Ľuboš Kostelný, Ján Koleník, Alexander Bárta. Najmladšiu hereckú generáciu zastupuje Daniel Fischer, ale aj hostia z Vysoké školy múzických umení.

Inscenácia je určená nielen študentom, keďže Božena Slančíková Timrava je súčasťou školských osnov, ale svojím spracovaním a poetikou aj generačne starším i najstarším diváckym ročníkom.

Nino Haratischwilli: Bludičky/Land der ersten Dinge

Réžia:	Brit Bartkowiak
Scéna:	Nikolaus Frinke
Kostýmy:	Karin Rosemann
Premiéra:	14. 11. 2014 - Box, Deutsches Theater Berlín, 27. 11. 2014 - štúdio

Poslednou premiérou roku 2014 bola koprodukcia so slávnym nemeckým divadlo Deutsches Theater Berlin v rámci projektu Európskej divadelnej konvencie (ETC) Umenie starnúť (Art of Ageing), ktorý podporuje aj európsky program Kultúra. Hra *Bludičky/Land der ersten Dinge* nemecko-gruzínskej autorky Nino Haratischwilli vznikla špeciálne na objednávku oboch

divadiel pre tento projekt, priamo pre hercov SND Emíliu Vášáryovú a Dušana Jamricha i herečku DT Berlín Gabriele Heinz. Ide o prvý typ takejto koprodukcie dvoch veľkých divadelných domov a zároveň dvoch kultúr a dvoch historických kontextov západnej a východnej Európy.

Samotná realizácia projektu a finalizácia hry trvala takmer dva roky. V rámci toho absolvovala autorka niekoľko návštev na Slovensku, slovenská dramaturgia výrazne spolupracovala pri realizácii s Ústavom pamäti národa a zhromažďovala relevantný kontextový materiál. Ten následne autorka spracovávala, prechádzal niekoľkými redakčnými a zásadnými dramaturgickými zásahmi, pretože sa uvažovalo v kontexte jeho uvádzania v dvoch divadlách síce podobných ale aj výrazne odlišných európskych kultúr. Realizácia tejto dvojjazyčnej inscenácie pod vedením mladej, oceňovanej nemeckej režisérky Brit Bartkowiak, sa diala v Bratislave a v Berlíne. Bludičky/Land der ersten Dinge ponúkajú pohľad na obdobie ostatných štyridsiatich rokov života v západnej a východnej Európe. Príbeh dvoch starnúcich žien, Nemky, pripútanej na lôžko, a Slovenky, ktorá ju opatruje, hovorí tak o minulosti ako aj o prítomnosti. Minulosť tu reprezentujú aj fyzicky prítomní muži – duchovia z minulosti. Dozvedáme sa o kolaborácii Slovenky a jej muža s komunistickým režimom, zisťujeme, aká je cena za toto rozhodnutie v súčasnosti. V Nemecku zas dominuje téma zvyšovania počtu starších a nevládných, generácie slobody a revolty 60. rokov, ktorá je nositeľom dezilúzie súčasného kapitalizmu. Tie to dva svety sa prelínajú, konfrontujú, slúžia ako isté exemplárne príklady rozhodnutia kolaborovať s istým typom režimu a osobnej zodpovednosti za toto rozhodnutie. V rámci slovenskej sezóny zastupuje práve obdobie od roku 1968 do roku 1989. Inscenácia je určená najmä strednej a staršej generácii. Je vhodná na ďalšie vzdelávacie aktivity. Uvádzame ju so slovenskými aj nemeckými titulkami, keďže o ňu prejavili záujem aj nemecky hovoriaci diváci z blízkeho zahraničia. V Berlíne sa inscenácia rovnako teší nebývalému úspechu a dobrým ohlasom.

Modrý salón

V roku 2014 sme v Modrom salóne uviedli 4 premiéry poetických inscenácií, teda divadla poézie (Línia Tvoríme), 10 diskusných večerov s Michalom Havranom, 9 so Štefanom Hríbom, 1 so Zuzanou Wienk (Línia Diskutujeme), 10 scénických rozhovorov s Ľubicou Krénovou (Línia Prezentujeme), 2 nové programy INSIGHT (o našich premiérach v Líni Prezentujeme), 1 Trojboj v rámci festivalu Nová dráma, 2 inscenované čítanie textu hry K +K herečky Zuzany Cigánovej (v Líni Tvoríme) a 2 prezentácie Dielne tvorivého písania.

Prorocké poznanie Chalíla Džibrána

Dramaturgia: Miriam Kičiňová

Premiéra: 29. 1. 2014

Inscenácia *Prorocké poznanie Chalíla Džibrána* je meditáciou o ľuďoch, ktorí zásadne vstúpia do života jednotlivca, o večnej prítomnosti spomienky na tento moment. Je to koláž z textov svetoznámeho libanonského básnika Chalíla Džibrána, ktorá dostala minimalistické javiskové prevedenie. Kľúčovou zbierkou sa stala jedna z autorových, a to *Ježiš, očami ľudí, ktorí ho poznali*, doplnená o úryvky zo *Záhrady*. Výber textov, teda skôr polemík s osobou Ježia Krista, reflexie rôznych sociálnych i politických skupín a vrstiev, má svoj jasný dramaturgický oblúk a vyznenie. V podaní hercov Anny Javorkovej a Františka Kovára vznikol veľmi krehký a intímny spirituálny svet, ktorý sprevádza živá hudba „preparovaného“ klavíra Vladislava Šarišského.

Útek od Orfea

Autor konceptu a réžia: Daniel Hevier

Premiéra: 27. 2. 2014

Poslednou premiérou bloku poetických inscenácií Daniela Heviera v Modrom salóne bol večer venovaný poézii Vojtecha Mihálíka. Vznikla tak koláž textov vo zvláštnom pohybovom prevedení a metaforický svet sprítomnených postáv z poézie nie jednoznačného autora Mihálíka. Ten je v javiskovom tvare sám prítomný, rovnako ako aj básnik Daniel Hevier. Ide opäť o projekt, v ktorom sa stretajú aj zástupcovia jednotlivých zložiek SND, v tomto prípade ide o balet (Jozef Dolinský ml.). Účinkujú herci všetkých doterajších inscenácií, ide o určitý generačný prierez od študenta Adama Jančinu až po zástupcov staršej a najstaršej generácie Štefan Bučko, Soňa Valentová, Eva Mária Chalupová, Anna Mallová, Peter Trník, Ivan Vojtek a speváčka Monika Masarovičová. Inscenácia je vzhľadom na svoju dynamickú formu, snahu o dotyk so všetkými podobami Mihálíkovej poézie určená najmä školám, ale aj strednej a staršej generácii divákov. Inscenácia vytvára objektívnu skutočnosť a nevyhýba sa ani jeho angažovaným básňam, ktoré vyvažuje tá najkrajšia lúboštná poézia. Vzniká tak obraz pestrého sveta autora.

Portálik – bábkové divadielko Vladka Obšila

Autor, scéna, marionety: Vladimír Obšil

Premiéra: 29. 3. 2014

Autorská rozprávka člena Činohry SND Vladimíra Obšila je pokusom o navrátenie tradície bábkového divadla, ktoré sa kedysi po vzniku SND hrávalo, späť do divadla. Na pôdoryse klasickej rozprávky o medovníkovom domčeku sa rodí jej nová divadelná modifikácia, v ktorej sa objavuje celé divadelné zákulisie. Inscenácia je doslova ručne zhotovená Vladimírom Obšilom od scény až po úpravu marionet. Prevažne malí diváci sa tak stretnú s naozaj klasickým typom bábkového divadla a dospelí zas s mechanizmom vzniku i rozpadu divadelnej inscenácie. Okrem Vladimíra Obšila účinkujú aj Adela Mojžišová a Ján Morávek, herci bábkového divadla v Bratislave, ktorí pomohli aj odborne pri vodení bábok. Inscenácia je určená najmä pre deti a ich rodičov v dopoludňajších hodinách.

Korene

Autor konceptu a réžia: Martin Geišberg

Premiéra: 30. 4. 2014

Básnik a hudobník Martin Geišberg pripravil spolu s Táňou Pauhofovou a Patrikom Pačesom večer reflexie ženstva pod názvom Korene. Básne Elisabeth Wittgruber a Martina Geišberga v jeho hudobnej úprave a so živou hudbou hovoria o krehkom stave ženstva, o jeho prítomnosti vo vedomí človeka, o seba prijatí vo vzťahu i premene tohto vzťahu odľukou, stratou, zrením. Táňa Pauhofová reprezentuje jeden princíp sveta, nekonečný, opakujúci sa, meniaci sa, tápajúci i nachádzajúci seba. Inscenácia je určená najmä strednej generácii, ktorá sa občas potrebuje zastaviť a len sa naučiť počúvať.

Činoherná časť festivalu Eukontext

V závere sezóny, teda v polovici roku 2014, sme v rámci medzinárodného divadelného festivalu Eurokontext.sk hostili národné divadlá z Prahy, Brna, Varšavy, Mariboru, kultové divadlá Deutsches Theater z Berlína, ZKM zo Záhrebu, Vígszínház z Budapešti a Globe z Londýna. Zároveň sme v rámci festivalu zrealizovali medzinárodnú diskusiu ETC (Európska divadelná konvencia) – Čo je téma divadla 21. storočia so zástupcami rady ETC, diskusiu v rámci krajín V 4 – národný/národné divadla v 21. storočí so zahraničnými odbornými hosťami i zástupcami maďarskej, poľskej, českej a slovenskej divadelnej obce, výstavu Súčasný plagát (nielen) súčasnej drámy divadiel V4.

Doplňujúci komentár

Od januára do decembra 2014 vzniklo v Činohre SND 12 inscenácií v štúdiu a v sále činohry, 4 v Modrom salóne. Zavŕšila sa tak sezóna, ktorá niesla označenie ako Sezóna hriechu a začala sezóna s označením Slovenská.

V inscenáciách prvej polovice roka 2014 bádali, skúmali a následne divadelne spodobovali úvahy nad súčasnou podobou hriechu, nad otázkami morálky a všeplatnej etiky. Od ilúzií, krehkých a nenaplnených, ktoré s hriechom a pravosťou lásky, či podvedením životného partnera súvisia (*Ilúzie*), sme prešli k hriechu, ktorý sa vzťahuje k matérii, peniazom a rozpadu istého sveta hierarchie, rodinnej tradície a hodnôt (*Pán Mimo a Buddenbrookovci*). Následne to boli otázky morálky a mravnostnej etiky a hriech, ktorý tvoria dobové konvencie, diskriminujúce jednu celú skupinu (*Jane Eyrová*). Až po hriech, ktorý súvisí s historickou skúsenosťou, pred ktorým sa treba stále mať na pozore, vnímať perfídnu a ľahko prekonateľnú hranicu zla (*Láskavé bohyně*). Toto bádanie a uvažovanie nad hriechom sa symbolicky zavŕšilo práve nevšednou inscenáciou z cyklu nepravidelnej dramaturgie a to *Desatoro*. Súčasťou projektu sa stala aj zbierka poviedok *Desatoro* Vydavateľstva SLOVART a výstavy *Hriechy* VŠVU. Hriech sme teda v tom najširšom meradle od politických prešľapov a prečinov v spoločnosti, cez privátnu a intímnu sféru jednotlivca preskúmali. Dokonca aj rozprávka *Ako sa Lomidrevo stal kráľom* hovorí o hriešnosti pokrivených duší a pozitívne motivuje k uvažovaniu nad podstatou našich vzťahov a hodnôt.

Inszenácie druhej polovice roka 2014 akoby v rámci tém nepriamo pokračovali v rozvíjaní témy hriechu a otázok morálky. Keďže však ide o slovenské texty (až na výnimku *1914*), slovenské reálie, hovoríme o akomsi konkrétnom videní hriechu a hriešnosti v našej slovenskej povahe a morálke. Zároveň však pátrame, polemizujeme a diskutujeme dôležité historické medzníky, historické udalosti viažuce sa k slovenským dejinám ako je II. svetová vojna a našej spoluvine, nevinne, morálnej flexibilnosti a schopnosti využiť aj tú tragickú situáciu (*Polnočná omša*). Otvárame Pandorine skrinky vzťahov a súžitia v našom malomeste alebo aj dedine, nahliadame na generačnú zmenu, zmenu myslenia „starého“ a nového sveta moderných móresov, ale starých tráum v blízkosti smrti a osudu (*Bál*). Konfrontovali sme západnú a východnú Európu so svojimi skúsenosťami so socializmom na jednej strane a kapitalizmom na strane druhej a ich biľagmi na dušiach jednotlivca i spoločnosti. Slovenskí herci hrali na profesionálnej scéne jedného z najzásadnejších divadiel v Berlíne a nemecká herečka zasa na javisku SND (*Bludičky/Land der ersten Dinge*). Zavŕšili sme aj druhý medzinárodný projekt inscenáciu *1914* v koprodukcii s ND Praha a Vígszínház Budapešť v réžii Roberta Wilsona. Typická vizuálne expresívna poetika svetovo uznávaného divadelného avantgardistu Roberta Wilsona ovládla aj naše javisko. Jeho pohľad na udalosti I. svetovej vojny od spoločnej koexistencie v Rakúsko-Uhorsku až po zmenu mapy Európy mal spoločného menovateľa a to čas i kruto ironických sprievodcov, ale aj švejkovský humor.

Počas roka sme takto pracovali s prienikom rôznych tém generujúcich tú základnú otázku našej morálnej zodpovednosti vo vzťahu k našej minulosti a následne prítomnosti. Zároveň

sme analyzovali stav morálky západu. Otvorili sme možnosti pohľadu na nás samých zvonka a vstúpili do medzinárodného divadelného kontextu.

S hereckým súborom Činohry SND pracovali režiséri mladej a staršej generácie, ktorí rozvíjali poetiky psychologického realizmu, ale aj minimalizmu, štylizácie a skratky. Paralelne tak vedľa seba existuje v Činohre SND niekoľko typov rôznych režijných poetík súčasného divadelného a vizuálneho jazyka.

Počas roka Činohra SND pohostinsky vystúpila v niekoľkých slovenských mestách (Zvolen, Púchov, Trnava, Nitra, Martin, Košice, Piešťany).

Inscenácie *Bratia Karamazovovci*, *Leni ako aj Ilúzie* získali veľmi dobré ohlasy počas hostovania v Prahe a v Brne zas inscenácia *Pamäť vody*. V závere sezóny aj na festivale v Hradci Králové s inscenáciou *Ilúzie*.

Na Slovensku sa súbor činohry zúčastnil na festivale Dotyky a spojenia, na Zámockých hrách zvolenských i na Novej dráme. Tú sme hostili aj v činohre a v rámci fokusu Maďarsko sme uviedli inscenáciu svetoznámeho maďarského režiséra Kornéla Mundrucza *Demencia*, inscenované čítanie hier súťaže Dráma 2013 – Trojboj v Modrom salóne. Víťazný text budeme scénicky prezentovať v roku 2015.

K tradičným produkciám tohto roka patrilo aj uvádzanie inscenácií londýnskeho Národného divadla v rámci projektu NT Live.

V rámci našich edukačných aktivít sme previedli divadlom okolo 350 detí nielen z bratislavského kraja, ale aj z východného Slovenska (Poprad), severného Slovenska (Čadca), realizovali sme Dielne tvorivého písania pre deti od 11 do 18 rokov a pripravili scénické čítanie ich textov.

Novou posilou divadla sú: dramaturg Daniel Majling , herečka Dominika Kavaschová a herec Daniel Heriban, ktorí sú už teraz plne zaangažovaní do inscenácií ďalšej sezóny.

OPERA

Giacomo Puccini: Bohéma

Hudobné naštudovanie:	Friedrich Haider
Dirigenti:	Peter Valentovič, Friedrich Haider
Réžia:	Peter Konwitschny
Scéna a kostýmy:	Johannes Leiacker
Premiéra:	31. 1. 2014 - nová budova

Prvou premiérou v roku 2014 bola nová inscenácia opery Giacoma Pucciniho Bohéma. Nová inscenácia mala za úlohu nadviazať na predchádzajúce staršie stvárnenie titulu, ktoré mala Opera SND na repertoári až do roku 2013, a osloviť novou, originálnou poetikou mladšie publikum a celkovo oživiť návštevnické zázemie. Ku spolupráci preto oslovila svetoznámeho režiséra Petra Konwitschného, s ktorým už veľmi úspešne spolupracovala i v minulosti. Garantom novej kvality hudobného naštudovania bol hudobný riaditeľ Opery SND Friedrich Haider, ktorý prevzal v inscenácii taktovku. Zámery sa Opere SND podarilo naplniť. Novou inscenáciou vznikol vysoko reprezentatívny umelecký tvar, disponujúci osobitou, majstrovsky vypracovanou poetikou, ktorý dokázal vykresliť klasický príbeh v nových, aktuálnych farbách. Stúpajúcu kvalitu prezentovali i obe kolektívne telesá, zbor i orchester, pričom v orchestrálnej zložke možno konštatovať kvalitatívny skok. Inscenácia dopomohla i sólistickému súboru k väčšej interpretačnej plasticosti a spevácko-výrazovej a hereckej presvedčivosti. Výnimočnými výkonmi sa prezentovali špičkoví domáci sólisti Eva Hornyáková, Katarína Juhásová-Štúrová, Tomáš Juhás, Daniel Čapkovič a taktiež mladé akvizície súboru, slovenský basista Peter Kellner a veľký tenorový talent z Južnej Kórei Kyungho Kim.

Wolfgang Amadeus Mozart: La clemenza di Tito

Hudobné naštudovanie:	Friedrich Haider
Dirigenti:	Peter Valentovič, Friedrich Haider
Réžia:	Jiří Nekvasil
Scéna:	Daniel Dvořák
Kostýmy:	Mária Fulková
Premiéra:	21. 3. 2014 - historická budova

Druhou premiérou roka chcela Opera SND posunúť mozartovskú interpretáciu na vlastnej scéne na vyššiu, medzinárodne porovnateľnú úroveň. Pri výbere titulu bola tiež ambícia vyplniť biele miesta v histórii slovenskej opernej interpretácie a uviesť jeden z opusov veľkého salzburského rodáka, ktorý dosiaľ na Slovensku nezaznel. Opera La clemenza di Tito

Wolfganga Amadea Mozarta predstavuje jeden z vrcholov jeho tvorby a patrí k posledným dielam skladateľa, ktoré napísal krátko pred smrťou. Zároveň je jedným z najnáročnejších operných opusov, vnímaných ako skúšobný kameň kvality a estetickéj vyspelosti každého operného domu. Pod taktovkou Friedricha Haidera dokázal operný súbor posilnený niekoľkými domácimi i zahraničnými hosťami podať mimoriadny výkon a prezentovať sa spôsobom, ktorý ho oprávňuje uchádzať sa o miesto medzi vyspelými opernými domami strednej Európy. Orchesterálne teleso v komornom zložení bolo schopné osvojiť si moderný, esteticky vyspelý prístup k interpretácii Mozartovej hudby. Zapôsobilo okrem toho krásou a plasticnosťou línií a farebných, výrazových odtieňov. Viacerí vokálni protagonisti podali excelentné výkony, predovšetkým mezzosopranistka Terézia Kružliaková, ktorá vytvorila jednu z vrcholných kreácií celej svojej doterajšej kariéry. Objavom boli tak isto mladá slovenská sopranistka Linda Ballová a ruský tenorista Anton Rositskiy v extrémne náročných hlavných úlohách Vitellie a Tita. Autorom inscenácie bol renomovaný český režisér Jiří Nekvasil, ktorý dokázal odkryť v klasickom diele nadčasové posolstvo sugestívne rezonujúce prostredníctvom výtvarne pôsobivých obrazov v súčasnom divákovi.

Piotr Iľjič Čajkovskij: Piková dáma

Hudobné naštudovanie:	Rastislav Štúr
Dirigenti:	Rastislav Štúr, Pavol Tužinský,
Réžia:	Marián Chudovský
Scéna:	Jaroslav Valek
Kostýmy:	Peter Čanecký
Premiéra	23. 5. 2014 - nová budova

Záverečnou premiérou sezóny 2013/2014 bola inscenácia hudobnej drámy Piotra Iľjiča Čajkovského Piková dáma. Dramaturgicky mala obnoviť a posilniť v repertoári divadla ruskú opernú klasiku, ktorú dovtedy zastupovala len inscenácia Čajkovského Eugena Onegina z režisérскеj dielne Petra Konwitschného. Režisérom novej inscenácie bol Marián Chudovský, ktorý v spolupráci s výtvarníkmi Jaroslavom Valekom a Petrom Čaneckým oživil geniálnu Čajkovského partitúru sugestívnymi masovými obrazmi, do krajnosti vypätými situáciami a konfliktami ústredných postáv príbehu i metaforickým kontrapunktom poukazujúcim neraz na nadčasové či aktualizačné výklady námetu. Rovnocenným partnerom mu bol dirigent Rastislav Štúr, ktorého hudobné naštudovanie nieslo všetky typické znaky osobitého štýlu skladateľa a atakovalo diváka svojou emocionálnou a výrazovou naliehavosťou. Skvelým výkonom sa prezentoval tiež zbor Opery SND pod vedením Pavla Procházku. Opera v tomto titule bazírovala na interpretačnom zástoji slovenskej vokálnej špičky, ktorá doplnila umeleckú

mozaiku viacerými profilovými výkonmi. Umeleckou akvizíciou výrazne obohacujúcou spevácke obsadenie titulu bola vynikajúca mladá lotyšská sopranistka Liene Kincha.

Richard Strauss: Salome

Hudobné naštudovanie:	Friedrich Haider
Dirigenti:	Friedrich Haider, Ondrej Olos
Réžia:	Hans-Joachim Ruckhäberle
Scéna:	Helmut Staubach, Uwe Kuckertz
Kostýmy:	Ngozi Unamba-Oparah
Choreografia:	Igor Holováč
Premiéra:	14. 11. 2014 – nová budova

Poslednou premiérou v roku 2014 bola zároveň prvá premiéra sezóny 2014/2015. Dramaturgicky reflektovala veľké jubileum svetoznámeho operného skladateľa Richarda Straussa. Jeho kultová jednoaktovka Salome podľa literárnej predlohy Oscara Wilda predstavuje jeden z vrcholov svetového operného umenia a zároveň jeden z najnáročnejších titulov hudobno-dramatickej literatúry. Pod taktovkou hudobného riaditeľa Friedricha Haidera zaznela v unikátnej hudobnej kvalite, ktorá znamená prelomovú úroveň z historického i aktuálneho pohľadu na hudobné naštudovania prvej slovenskej opernej scény, a to tak v zložke orchestrálne ako i vokálnej. V sólistických kreáciách môžeme vo viacerých prípadoch hovoriť o osobných maximách, ktorými posunuli umelci svoje profilové dispozície do vyspelejších interpretačných kontextov. Absolutórium treba vysloviť predovšetkým Jolane Fogašovej ako titulnej hrdinke, Janovi Vacikovi v úlohe Herodesa, Denise Hamarovej ako Herodias i Tomášovi Juhásovi v postave Narabotha. Réžie sa ujal renomovaný nemecký dramaturg a režisér Hans Joachim Ruckhäberle, ktorý zaujal redukciou ilustratívneho momentu, poetickým symbolom i emocionalitou a psychologickou dimenziou konania a vzťahov postáv drámy.

Operná časť festivalu Eurokontext

Spoločne s baletom a činoherným súborom sa Opera SND podieľala na organizácii i umeleckom programe nového festivalového podujatia na pôde SND s názvom *Eurokontext.sk*. Inauguračný prvý ročník usporiadali všetky tri súbory spoločne so zámerom separátneho žánrového riešenia podujatia v budúcnosti. V podobe bienále sa bude každoročne striedať v jeho organizácii činohra a opera spoločne s baletom. Na pôde opery predstavovali tohoročnú

programovú ponuku festivalu štyri pohostinské vystúpenia mimobratislavských a zahraničných operných divadiel a päť predstavení nových inscenácií Opery SND premiérovanej v aktuálnej sezóne. Popri domácich predstaveniach *Rigoletta*, *Doriana Graya*, *Bohémy*, *La clemeza di Tito* a *Pikovej dámy* mali takto návštevníci možnosť vidieť profilové operné inscenácie pražského Národného divadla, Národného divadla Moravskoslezského v Ostrave, Štátneho divadla Košice a avantgardnej viedenskej Neue Oper Wien. Všetky štyri predstavenia hostujúcich súborov boli niečím osobitné a výnimočné. Opera ND Praha sa predstavila s inscenáciou Verdiho diela *Simon Boccanegra*, ktoré Opera SND už dlhé roky nemá v repertoári, navyše v inscenačnom stvárnení svetoznámeho režiséra Davida Pountneyho. V podaní ostravskej Opery Národného divadla moravskoslezského zaznelo dielo Bohuslava Martinů *Mirandolina*. V jeho talianskej verzii to bolo prvé uvedenie tejto opery v Čechách a vôbec prvé uvedenie diela ako takého na Slovensku. Titul navyše reflektoval na festivale Rok Českej hudby. Košické operné divadlo hostovalo v Bratislave so svojou inscenáciou *Dialógy karmelitánok* Francisa Poulenca. Inscenácia je prvým uvedením titulu na Slovensku, navyše získala tri nominácie na ocenenie Dosky a v jednej kategórii – za réžiu – i toto ocenenie v osobe režisérky Lindy Keprtovej dostala. Predstavenie Punch and Judey vyprofilovaného viedenského súboru Neue Oper Wien, zameriavajúceho sa na modernú a súčasnú tvorbu, sa nieslo v znamení tvorby veľkého britského autora Harrisona Birtwistla, ktorý oslavoval v predošlom roku významné životné jubileum. Dielo, ktoré zaznelo v rámci festivalu Eurokontext.sk, patrí k výrazným artefaktom opernej tvorby druhej polovice 20. storočia a v podaní rakúskeho súboru, ktorý pricestoval s inscenáciou bezprostredne po jej viedenskej premiére, ho malo možnosť bratislavské publikum vidieť a počuť vo výsostne originálnej a kvalitnej podobe.

Operná časť festivalu Eurokontext.sk splnila vo svojej prvej fáze svoje zacielenie – poskytnúť priestor na konfrontáciu domáceho operného umenia so zahraničnou inscenačnou tvorbou, upozorniť v medzinárodnom kontexte na súčasný vývoj slovenského operného divadla a oživiť v neposlednom rade vo väčšej miere i záujem domácej kultúrnej verejnosti o operný žáner.

Programy pre detského diváka

Významnou oblasťou, v ktorej vidí vedenie Opery SND priestor pre ďalšiu profiláciu svojej programovej ponuky, sú predstavenia pre detského diváka. Opera mu ponúka jednak štandardné detské predstavenia, ako napríklad pôvodný slovenský titul *Doktorská rozprávka*, operu svetoznámeho skladateľa Benjamina Brittena *Kominárik* alebo rodinné predstavenie typu *Čarovnej flauty* od Wolfganga Amadea Mozarta. Od sezóny 2013/2014 k nim pribudol nový formát komentovaného interaktívneho predstavenia, ktoré pripravuje opera v spolupráci s populárnym hercom a moderátorom Martinom Vanekom. V každej sezóne ide o nový titul vhodnej opernej literatúry pre deti, ktorý im príťažlivou formou predvádza moderátor. V roku 2013 to bol Donizettiho *Nápoj lásky* pod názvom *Opera je zábava* a v roku 2014 zasa detská verzia opery *Čarovná flauta* pod názvom *O čarovnej flaute a iných kúzloch*, ktorú

odpremiérovala opera v rámci Dňa otvorených dverí začiatkom septembra 2014. Predstavenie tohto titulu, ktoré sa hrá vo veľkej sále opery a baletu v novej budove, vyvolalo obrovský záujem detského diváka a tešilo sa v predmetnom roku enormnej návštevnosti.

Koncerty

K dramaturgickej ponuke Opery SND patria i koncertné podujatia. Štandardnými bývajú dva typy, úvodný koncert sezóny a Silvestrovský koncert. V roku 2014 mal prvý z nich názov *Peter Mikuláš 60* a bol venovaný jednej z veľkých slovenských speváckych osobností súčasnosti pri príležitosti životného jubilea umelca. Koncert mal vynikajúcu umeleckú úroveň a prezentoval okrem ústrednej osobnosti i významných hostí: svetoznámeho slovenského basistu Štefana Kocána, popredného českého dirigenta Róberta Jindru a sólistku opery Národného divadla v Prahe Andu-Louisu Bogzu. V programe sa tiež predstavili špičkoví domáci sólisti Ľubica Vargicová, Tomáš Juhás a Daniel Čapkovič.

Silvestrovský koncert pripravili v roku 2014 spoločne operný i baletný súbor. Zazneli v ňom populárne árie a ansámble i pôsobivé baletné scény z klasických titulov. Kombináciu oboch umeleckých druhov v Silvestrovskom koncerte zvolilo SND už po druhý raz za obzvlášť priaznivej odozvy publika.

Celkom novým formátom koncertných podujatí bol v roku 2014 cyklus komorných vokálnych recitálov s názvom *Voci da camera*. So zámerom predstaviť sólistov operného domu v odlišnom repertoári, než v akom ich publikum môže bežne zažiť na javiskách SND, a tiež dať sólistom príležitosť kultivovať ich vokálny prejav aj v komornom vokálnom žánri, pripravila Opera SND v jesennej časti sezóny 2014/2015 dva takéto polorecitály. Predstavili sa na nich poprední sólisti súboru Terézia Kružliaková, Jana Bernáthová, Ľudovít Ludha a Daniel Čapkovič. Z uvedeného programu možno vyzdvihnúť nie často hrávaný, interpretačne náročný cyklus Leoša Janáčka *Zápisník zmizelého* i neznáme francúzske árie a piesňové cykly v podaní Jany Bernáthovej.

Iné podujatia

Opera SND rozšírila spektrum svojej dramaturgickej ponuky v roku 2014 aj o niektoré doplnujúce formáty. Už tradičnými sa stali predpremiérové matiné, ktoré uvádza opera v spolupráci s významnou osobnosťou slovenskej opery, teatroológom a publicistom PhDr. Jaroslavom Blahom. Toto podujatie sa konalo pred všetkými štyrmi premiérami v pravidelných nedeľných termínoch a bolo pre publikum skvelou príležitosťou dozvedieť sa o pripravovanom titule rôzne zaujímavé historické či umenovedné skutočnosti ale rovnako tiež sa zoznámiť s inscenátormi a aktuálnymi interpretmi diela a oboznámiť sa s ich prístupom k jeho stvárneniu.

Doplňujúci komentár

Rok 2014 možno v kontexte súčasného vývoja Opery SND nazvať rokom prelomovým. Predstavuje obdobie druhej časti sezóny 2013/2014, v ktorej sa už razantnejšie prejavili koncepcné zmeny vo vedení súboru i v kreovaní umeleckého programu v súlade s plánmi a predsavzatiami nového vedenia súboru. Tieto sa následne potvrdili a kvalitatívne ešte zintenzívnili v nasledujúcom období prvých štyroch mesiacov novej sezóny 2014/2015. V snahe doceliť rýchlejšiu obmenu starého, menej atraktívneho a umelecky menej hodnotného repertoáru, pripravil operný súbor od januára do júna 2014 zvýšený počet troch premiér, na ktoré nadviazala potom ďalšia premiéra novej sezóny v októbri 2014.

Opera SND pokračovala v roku 2014 v nastúpenom trende zvyšovania kvality nielen premiérových uvedení ale i bežných repertoárových predstavení. Dokázala výrazne zvýšiť kvalitu i vďaka ďalej prebiehajúcej vnútornej reštrukturalizácie sólistického súboru i orchestrálneho telesa a zatraktívniť tak programovú ponuku smerom k publiku. Viaceré inovované obsadenia titulov priniesli nové interpretačné akcenty do predstavení. V Rigolettovi sa tak veľmi úspešne predstavil popredný poľský barytonista Mikołaj Zalasziński, v Aide lotyšská sopranistka Liene Kincha, v Nabuccovi Jolana Fogašová v úlohe Abigail a Dalibor Jeniš v titulnej úlohe, Ľudovít Ludha v tom istom titule ako Ismael, Pavol Bršlík ako Ottavio v Donovi Giovannim a i. S veľkým úspechom pred vypredaným auditóriom uviedla Opera SND na jeseň 2014 dve exkluzívne predstavenia Dona Giovanniho s hviezdami Štefanom Kocánom, Adamom Plachetkom a Janou Kurucovou pod taktovkou Friedricha Haidera.

Významným príspevkom k zvýšeniu umeleckej úrovne boli obnovené hudobné naštudovania starších titulov. Nový, sugestívny profil tak získala inscenácia Bizetovej Carmen pod taktovkou Rastislava Štúra, Verdiho Aida pod taktovkou toho istého dirigenta či už spomínaný Don Giovanni pod taktovkou Friedricha Haidera.

V roku 2014 sa prejavili už oveľa citeľnejšie inovatívne kroky vedenia Opery SND v diferencovanom plánovaní predstavení jednotlivých titulov. Správnou kvantifikáciou počtu repríz i ich rozvrstvením za súčasného zlepšovania ich kvality sa dosiahli výraznejšie pozitívne zmeny v návštevnosti predstavení, pričom trend je stabilný a dáva reálne predpoklady na ďalší rast. Významnou zmenou je v tomto ohľade i zaradovanie predstavení na nedeľné popoludnie a rodinné predstavenia v nedeľných termínoch. Veľký záujem diváckej obce jednoznačne potvrdzuje tento krok a generuje v neposlednom rade i pozitívny trend v príjmovej zložke divadla.

Vyzdvihnúť možno napokon v predmetnom roku i celkovú vyváženosť dramaturgickej skladby premiérových titulov, v akej našli svoje miesto dramaturgické objavy (slovenská premiéra La clemenza di Tito), reflexia významných výročí a osobností svetovej opery (Straussova Salome), moderné inscenačné trendy oslovujúce i mladšiu návštevnícku obec (Bohéma v réžii Petra

Konwitschneho) a nakoniec veľké klasické diela slovanskej opernej literatúry (Čajkovského Piková dáma). Prvým ročníkom festivalu Eurokontext.sk začala opera spolu s baletom a činohrou ofenzívne kultúrno-umelecké úsilie o etablovanie slovenského hudobno-divadelného umenia v širšom medzinárodnom kontexte.

BALET

Felix Mendelssohn-Bartholdy / Youri Vámos : Sen noci svätajánskej

Hudba:	Felix Mendelssohn Bartholdy
Libreto:	Youri Vámos
Choreografia a réžia:	Youri Vámos
Scéna:	Pavol Andraško
Kostýmy:	Adriana Adamíková
Naštudovanie	Joyce Cuoco, Alexei Afanasiev
Hudobné naštudovanie	Peter Valentovič
Dirigenti:	Peter Valentovič, Dušan Štefánek
Premiéra:	11. a 12. 4. 2014 – nová budova

Premiérou baletu *Sen noci svätajánskej* chcelo SND uzavrieť Shakespearovskú trilógiu, ktorá sa začala *Romeom a Júliou* ešte v minulej sezóne. Odkazujúc na Shakespearovský rok sa tvorcovia pozreli na tému lásky opäť jeho očami - prostredníctvom rovnomennej baletnej komédie *Sen noci svätajánskej* na hudbu Felixa Mendelssohna Bartholdyho. Shakespearovsky zamotaná hra o zaľúbencoch Hermii a Lysandrovi, Helene a Demetriovi, o kráľovi a kráľovnej škriatkov a víl Oberonovi a Titánii, o škriatkovi Pukovi, ktorý má v tom všetkom prsty, patrí k najobľúbenejším komédiám svetovej literatúry.

Výber inscenátora padol na renomovaného európskeho choreografa Youriho Vámosa, jedného z mála vedúcich európskych choreografov, ktorí sa cieľavedome usilujú o prežitie klasických baletov v obnovej podobe. Jeho tvorba sa vyznačuje invenčnosťou, vtipom a mimoriadnym zmyslom pre drámu a muzikalitu. Zostáva verný klasickému dedičstvu ako základnému kameňu svojej tvorby. Choreografia Vámosa zámerne pripomína Shakespearov jazyk - je nápaditá, vtipná, zamotaná, ale zároveň čitateľná. Vámos sa nebál použiť prvky súčasného tanca, ktoré zapadajú do jeho klasického ponímania. Pôvodný príbeh hry Williama Shakespeara predstavuje Youri Vámos vo svojej baletnej komédii ako súhru i zmätok dvoch svetov – duchov a ľudí. Antiku a imaginárny svet fantázie posúva do súčasnosti, do sveta dnešných mladých ľudí a ich lúboštných peripetií. Z hudobnej stránky nešlo o jednoliatu baletnú hudbu, ale výber skladateľovej tvorby, ktorý vytvoril sám choreograf. Autor hudobného naštudovania dirigent Peter Valentovič vnímal túto inscenáciu ako výzvu pre orchester, ako aj zbor, ktorý účinkuje na scéne.

Podľa slov Youriho Vámosa „*Sen noci svätajánskej predstavuje komplikovanú, univerzálnu, ironickú komédiu o problémoch ľúbostného života ľudí, a to všetko v spojení s romantickou hudbou. Je dôležité, aby predstavitelia neboli len tanečníci, ale tancujúci herci. Ak sa mi to podarí, potom možno aj diváci, ktorí Shakespeara nečítali, zažijú rovnakú radosť a potešenie ako ja,*“ hovorí o inscenácii Vámos. V jeho inscenácii dostali priestor na stvárnenie sólových úloh mnohí skúsení aj začínajúci sólisti: Chelsea Andrejic, Dominic Ballard, Peter Dedinský, Andrej Szabo, Romina Kolodziej, Isa Ichikawa, Andrej Kremz, Orazio di Bella a ďalší.

Stanislava Vlčeková, Andrej Petrovič, Jaro Viňarský: The Tempest

Hudba:	Jozef Vlk/Peter Zagar
Choreografia:	Andrej Petrovič, Jaroslav Viňarský, Stanislava Vlčeková
Réžia:	Jozef Vlk
Scéna:	Tom Ciller
Kostýmy:	Katarína Holková
Vizuálni umelci:	Martin Piterka, Alex Zelina
Svetelný dizajn:	Robert Polák
Asistenti naštudovania:	Juraj Korec, Daniel Raček, Matthew Rogers
Hudobná nahrávka – interpreti:	Jozef Lupták, Peter Vrbinčík, Linda Ballová, Roman Harvan, Ján Kružliak
Premiéry:	30., 31. 5. 2014 - historická budova

Dramaturgickým zámerom Baletu SND pri uvedení inscenácie *The Tempest* bolo opäť po dlhšom čase uviesť na javisku SND pôvodnú slovenskú baletnú inscenáciu - z hudobnej, choreografickej i obsahovej stránky. Tvoria ju práce troch slovenských tvorcov z oblasti súčasného tanečného umenia - Stanislavy Vlčekovej, Jara Viňarského a Andreja Petroviča. Autormi pôvodnej hudby sú Jozef Vlk a Peter Zagar. *The Tempest* s podtitulom Večer pôvodnej choreografie tvoria tri pôvodné diela, tri výpovede, zhmotnené do pohybu, predstavujúce telo ako prastarú látku, z ktorej sa rodia nové príbehy. “Slová nie sú dôležité – iba telo a jeho čisto fyzická reč. “

Výber tvorcov nebol náhodný, všetci traja autori majú za sebou viaceré úspechy. Andrej Petrovič je od roku 2007 členom prestížnej svetovej Akram Khan Company v Londýne, kde je zároveň asistentom choreografa Akrama Khana. Spolupracoval s ním aj na príprave záverečného ceremoniálu Letných olympijských hier v Londýne. Zatiaľ ich poslednou spoluprácou je nová produkcia iTMOi, ktorá vznikla pri príležitosti storočnice uvedenia Stravinského *Svätenia jari*, (v septembri 2013 ju uviedli aj na Slovensku v historickej budove SND). Jaro Viňarský, držiteľ viacerých cien z českej tanečnej scény, získal v roku 2013 v New Yorku prestížnu cenu Bessie Award v kategórii „outstanding performer“ za choreografiu Pavla Zušiaka *Bastard*. Stanislava Vlčeková je výraznou osobnosťou slovenskej tanečnej scény,

pôsobí v divadle *Debris Company*, pre ktoré vytvorila viacero diel na hudbu Jozefa Vlka, naposledy projekt *EPIC (2012)*. Spolupracuje tiež s významnými slovenskými režisérmi.

Ich spoločný večer *The Tempest* znamenal istý prelom nielen v baletnom repertoári, ale najmä v interpretačnom a výrazovom posune tanečníkov, na čo pozitívne zareagovala kritika (Operaplus, Pravda, Sme ...)

Eugen Suchoň, Rudolf Pepucha, Mauro de Candia : Angelika

Hudobné spracovanie:	Rudolf Pepucha
Hudobné naštudovanie:	Marián Lejava
Libreto:	Z autorových poznámok spracoval Peter Štilicha
Choreografia a réžia:	Mauro de Candia
Scéna:	Antonella de Candia
Kostýmy, svetelný dizajn:	Mauro de Candia
Svetová premiéra 27. – 28. 9. 2014 -	historická budova
V rámci jubilejného 50. ročníka Bratislavských hudobných slávností	

Balet SND sa v sezóne 2014/ 2015 podujal na inscenovanie prvého slovenského baletu. Skladateľ Eugen Suchoň (1908 - 1993), jeden zo zakladateľov slovenskej hudobnej moderny, napísal baletnú pantomímu *Angelika* ako sedemnásťročný žiak Hudobnej školy. Dielo sa našlo v pozostalosti hudobného skladateľa spolu s ďalšími skladbami z tzv. predopusového obdobia. Čo sa týka libreta, v rukopise baletu sa z neho našlo iba niekoľko útržkovitých autorových poznámok a súvislejšia pasáž o librete sa nachádza v Suchoňovej biografickej knihe *Život plný hudby*. Torzo libreta teda dotváral Peter Štilicha v intenciách hudobnej predlohy spôsobom, aby čo najvernejšie vystihoval autorov zámer s pridanou hodnotou dobového biografického kontextu. Obrazovo-tanečné retroprvky z obdobia nemého filmu, ktoré tvoria súčasť pôvodného libreta, vyplynuli tiež z poznania, že Suchoň v tom čase aktívne hrával v dobových produkciách nemého filmu a mnohé motívy túto ilúziu doslova sprítomňujú. Nanovo spracované libreto sa usiluje zachovať znaky dobového formátu v integrite s hudobnými dobovými znakmi, v ktorých dominuje Suchoňova mladícka harmonická jasnosť a melodická sviežosť, pre balet významný obrazotvorný a komunikatívny prvok.

Javiskový život vdýchol Angelike taliansky choreograf a režisér Mauro de Candia. Autor choreografie a réžie prvého inscenovania Suchoňovho diela predstavil inscenačný koncept baletu *Angelika* ako originálny, precízny a čistý baletný tvar v rámci súčasnej choreografickej reči, snúbiacej sa s hudobnými prvkami Suchoňovej melodickéj partitúry. Príbeh Angeliky priblížil k súčasnosti a zjednodušil, základnú líniu však zachoval. Výtvarná stránka je rovnako nadčasová. Na bielej scéne dominuje čierny klavír a klavírny sólista Jaroslav Konečný ako alter ego Eugena Suchoňa. Vo svojej choreografii použil klasický baletný slovník, ktorý prepojil so

súčasnými prvkami – s dôrazom na to, aby tanečníci neboli len bábkami, ale kreatívnymi osobnosťami.

Pre autora hudobného spracovania Suchoňovho diela Rudolfa Pepuchu bolo inšpirujúce nazrieť do raného kompozičného myslenia a emočného sveta, ktorý bol pre nás dlhé roky skrytý. Vo svojej úprave sa snažil zachovať čistotu melodicko-harmonického tvaru, charakteristickú pre mladého skladateľského ducha Eugena Suchoňa a časopriestor, v ktorom sa zrodila jedna z najvýznamnejších hudobných osobností Slovenska. Pod hudobné naštudovanie baletu sa podpísal dirigent Marián Lejava, ktorý označil Suchoňovu hudbu ako krásnu a emotívnu, s priamočiarymi a chytľavými melodickými motívami, ktoré môžu zasiahnuť veľké divácke spektrum.

Uvedenie Suchoňovho baletu Angelika v rámci 50. výročia založenia Bratislavských hudobných slávností je zároveň odkazom na zakladateľa Slovenskej filharmónie, ktorého 105 rokov od narodenia a 20 rokov od jeho úmrtia sme si pripomenuli v roku 2013.

Zámerom pri inscenovaní Suchoňovho diela bolo načrieť do našej baletnej histórie a objaviť pre súčasnosť titul, ktorý dokumentuje rannú tvorbu Eugena Suchoňa a zároveň prezentuje súčasný baletný tvar. V inscenácii sa predstavili sólisti baletu Romina Kolodziej, Viola Mariner, Orazio di Bella, Andrej Kremz, Yuki Kaminaka, Igor Leushin a ďalší. Na javisku hrá klavírne sóla zo skladieb Eugena Suchoňa klavirista Jaroslav Konečný. Počin inscenovať toto dielo pozitívne hodnotila aj odborná kritika (Sme, Hudobný život, Operaplus atď)

Baletná časť festivalu Eurokontext

Balet SND ponúkol na medzinárodnom festivale Eurokontext tri hosťujúce a päť domácich produkcií. Baletnú ponuku zahájil Balet Győr s dielami *Kodály* a *Vie En Rose*. Dokonalé pohybové zhmotnenie hudby významného maďarského skladateľa Zoltána Kodálya v choreografii Lászlóa Velekeia vystriedalo strhujúce tanečné divadlo v originálnom choreografickom slovníku Bena Van Cauwenbergha, so sprievodom nesmrteľnej hudby šansónov od Maurica Chevaliera, Edith Piaf, Jacqua Brela a Gilberta Bècauda. Nadšené reakcie divákov len potvrdzovali prajné divácke zázemie, ktoré si tento súbor na Slovensku rokmi vybudoval. V snahe dať priestor aj iným slovenským tanečným scénam sme uviedli *Veselosti minulosti* z produkcie Divadla Štúdia tanca v Banskej Bystrici. Progresívna choreografia Milana Tomášika priniesla dva svety spojené inšpiráciou historického a údernosťou súčasného tanca.

Presahom do ďalších divadelných žánrov bol projekt *The Painted Bird* slovenského choreografa Pavla Zuštiaka pôsobiaceho v New Yorku. Inscenácia na témy exilu, vykorenenia a inakosti získala v roku 2013 dve nominácie na prestížnu cenu Bessie Award a jednu cenu *Najlepší tanečník*, ktorú získal Jaro Viňarský. Predstavenie vytvorené s newyorským hudobníkom Christianom Fredericksonom a so slovenským tanečníkom Jarom Viňarským už

obišlo niekoľko scén po svete. Na festivale sme ho uvideli na javisku historickej budovy, umocnené účinkovaním sedemdesiatich komparzistov.

Predstavenia hostí sa na festivale striedali s našimi produkciami, medzi ktorými dominovali dve nové inscenácie tejto sezóny - *Sen noci svätajánskej* v choreografii Youriho Vámosa a *The Tempest* od trojice slovenských tvorcov – Stanislavy Vlčekovej, Andreja Petroviča a Jara Viňarského. Diváci Eurokontextu mohli na najväčšej scéne SND vidieť to najlepšie z nášho repertoáru - inscenácie *Romeo a Júlia*, *Onegin*, *Spiaca krásavica*, *Sen noci svätajánskej* - z dielne významných európskych tvorcov, na hudbu hudobných géniov (v interpretácii Orchestra SND) a v podaní sólistov a zboru Baletu SND ako aj hosťujúcich umelcov. Z tých spomeniem prvých sólistov Veľkého divadla v Moskve Anastasiu Goryachevu a Andreia Merkurieva, ktorí sa zhostili hlavných postáv v inscenácii Vasilija Medvedeva *Onegin* a obohatili našu produkciu - a prirodzene aj celý festival - o hviezdne výkony.

Nultý ročník festivalu Eurokontext bol pre nás predovšetkým priestorom na umeleckú konfrontáciu. So zámerom priniesť nové impulzy, ktoré by rozšírili naše tanečné publikum ako aj vnímanie divadelného tanečného umenia v širšom medzinárodnom kontexte.

Hostovanie baletu SND v zahraničí

Balet Slovenského národného divadla v januári 2014 nadviazal na skvelý úspech z letného festivalu v Ríme a opäť sa predstavil v Taliansku – tentoraz v mestách L´Aquila, Pisa, Rovigo, Pavia a Udine. V L´Aquile uviedol v premiére svoje baletné GALA. V Pas de deux z najznámejších klasických titulov, akými sú *Paquita*, *Plamene Paríža*, *Spiaca krásavica*, *Korzár*, *Sylfida*, *Don Quijote*, účinkujú sólisti Baletu SND Romina Kolodziej, Kristína Luptáková, Andrej Szabo, Silvia Najdená, Erina Akatsuka, Orazio Di Bella, Yuki Kaminaka, Andrej Kremz, Viola Mariner, Adrian Ducin a ďalší. Baletné Gala so súborom našťudovali baletní majstri Bachram Juldašev a Igor Holováč. V mestách Pisa a Pavia sa baletný súbor predstavil úspešnou inscenáciou Vasilija Medvedeva *Onegin* na hudbu P. I. Čajkovského, v ktorej sa v titulných postavách predstavili Andrej Szabo, Orazio Di Bella, Viola Mariner, Romina Kolodziej, Silvia Najdená, ďalší sólisti a zbor Baletu SND. Produkciu *Romeo a Júlia* v choreografii a réžii Massima Moriconeho videli diváci v Rovigu s primabalerínou Northon Balletu Michelou Paolacci v úlohe *Júlie*, v úlohe *Romea* sólista Baletu SND Orazio Di Bella. Turné uzavrelo predstavenie *Romea a Júlie* v Udine 11. januára 2014 v hlavných úlohách s vynikajúcimi talianskymi sólistami Anbetou Toromani a Alessandrom Macariom. Januárové hostovanie Baletu SND v krajine s mimoriadne bohatou kultúrnou tradíciou splnilo očakávania organizátorov ako aj našich baletných umelcov. Rovnako ako augustové hostovanie Baletu SND s inscenáciou *Romeo a Júlia* v Ríme v divadle Globe - s Alinou Cojocararu v úlohe *Júlie* – aj januárové turné sprevádzal búrlivý divácky ohlas a pozitívna kritika v tlači a znamenal ďalší krok ďalej na ceste prezentácie slovenského baletného umenia v zahraničí. Organizátormi umeleckého turné boli Balet SND a spoločnosť Ilaria Scaffardi Artist Management.

Hostia na scéne SND

Deväťdesiata piata jubilejná divadelná sezóna sa v Baletе SND niesla v znamení inscenovania pôvodnej tvorby a predstavovania legiend svetového baletu. Tou najvýznamnejšou bol nesporne jeden z najslávnejších choreografov sveta Boris Eifmann a jeho baletné divadlo Boris Eifman Ballet, ktoré sa v októbri 2014 po prvý raz v histórii oficiálne predstavilo na našej prvej baletnej scéne s novým prelomovým dielom Rodin.

Najnovšie dielo choreografa balet *Rodin* prijali diváci s obrovským úspechom v Paríži, New Yorku, Moskve, Tel - Avive, Toronte, Londýne a ďalších mestách. Eifman Balet je vyhľadávaným telesom všade vo svete, počas turné v USA, Nemecku, Francúzsku, Japonsku, Číne, Austrálii atď. Ich beznádejné vypredané predstavenia sprevádzajú nadšené odozvy obecnstva i kritikov. Tanečné diela Borisa Eifmana sú fascinujúce a zároveň zrozumiteľné, čo dáva všetky predpoklady na nezabudnuteľný zážitok. Inscenácia Rodin je venovaná životu a tvorivej práci veľkého francúzskeho sochára Augusta Rodina a jeho žiačky, milenky a múzy Camilly Claudel. Ich vášnivý vzťah je príbehom drámy, zmyselnosti, kreativity, ale i tragédie. Eifmanov balet je impozantnou umeleckou výpoveďou o tragickej povahe života géniov. Prostredníctvom unikátnej reči tela moderného psychologického baletu predstavuje Eifman nové poňatie sveta ľudských vášní, fenoménu, ktorý vo svojich dielach majstrovsky spracovali Rodin a Claudel. Výsledkom je úchvatné tanečné predstavenie o neuchopiteľnom tajomstve tvorivého procesu.

Balet SND v snahe priblížiť vrcholné baletné umenie slovenskému publiku a upevniť spoluprácu s poprednými ruskými umelcami priniesol - v spolupráci s Agentúrou Adagio produkciu, ktorú v tomto roku kritici označili za najvýznamnejšiu choreografiu súčasnosti. Zo sólistov, ktorí sa v Bratislave uviedli v hlavných úlohách, spomeňme Máriu Abashovu (víťazku medzinárodných súťaží, ktorú bratislavské publikum pozná z baletného Galavečera Hviezdy Ruského baletu, ktorý sa uskutočnil v Bratislave na jeseň roku 2013) a Olega Gabyševa (nositeľa prestížnej ceny Golden Soffit, ktorý za stvárnenie hlavnej mužskej postavy Rodina získal ocenenie Zlatá maska).

Iné podujatia

Slávnostný koncert Tanečného konzervatória E. Jaczovej v Bratislave

Tanečné konzervatórium Evy Jaczovej uvádza každoročne - na základe zmluvy o spolupráci s Baletom SND - svoj absolventský koncert. Tento rok sa okrem neho podujali - opäť v spolupráci s Baletom SND - na zorganizovanie baletného Gala - Medzinárodného koncertu baletných škôl a Baletu SND, pri príležitosti 35. výročia založenia Tanečného konzervatória Evy Jaczovej v Bratislave. Na koncerte sa predstavili študenti týchto škôl: Staatliche Ballettschule

Berlin, Hungarian Dance Academy Budapest, Butler University Indianapolis, English National Ballet School London, Győri Tánc-és Képzőművészeti Általános Iskola és Szakközépiskola, Ballett akademie der Wiener Staatsoper, Konservatorium Wien Privat universität Taneční konzervatoře hl. m. Prahy, Taneční konzervatoř Brno, sólisti Ballett Stuttgart, absolventi TKEJ Roman Novitzky a Miriam Kačerová a sólisti a členovia Baletu SND: Andrej Kremz, Silvia Najdená, Damian Šimko, Kristína Luptáková a ďalší. Podujatie sa konalo 21. 11. 2014 v historickej budove v spolupráci s Baletom Slovenského národného divadla.

Umenie pre život - galavečer

Aj v uplynulom roku sa na javisku novej budovy Slovenského národného divadla uskutočnilo pokračovanie exkluzívneho tanečného galapredstavenia UMENIE PRE ŽIVOT. Nad podujatím prevzal záštitu prezident SR Andrej Kiska. Na javisku sa predstavili prví sólisti najrenomovanejších európskych baletných scén. Galavečer nemal štandardný charitatívny rozmer, kedy sa v rámci podujatia vyzbierajú peniaze. Cieľom bolo vytvoriť priestor pre spoločné stretnutie bývalých, súčasných, ale aj potenciálnych darcov a sponzorov aktivít Národného onkologického ústavu, bez pomoci ktorých by nebolo možné zvyšovať kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti a komfort pacientov.

Návštevníci podujatia si mohli pozrieť časť výstavy "Umenie lieči", ktorá obohatila slávnostný večer. Svoje diela tu prezentovali výtvarníci ako Ivan Pavle, Jana Brisudová, Daniel Bidelnica, Juraj Čutek, Tibor Bártfay, Júlia Piačková a ďalší. Diváci si mohli vychutnať výnimočné tanečné predstavenie, v ktorom vystúpili špičkoví umelci. Isabella Ciaravola z Baletu Parížskej opery zatancovala výnimočné sólo Esprit Libéré na hudbu Johna Williamsa z filmu Schindlerov zoznam. Roman Novitzky a naša momentálne najúspešnejšia primabalerína Miriam Kačerová zo Stuttgart Ballet sa predstavili na Slovensku po prvý raz, v duete z baletu Onegin. Aj tento ročník podporili Roman Lazík a Nina Poláková z Viedenského štátneho baletu, ako i ďalší poprední tanečníci. Z domácich sólistov sa predstavili: Andrej Szabo, Sara Michelle Murawski, Romina Kolodziej, Adrian Ducin, Silvia Najdená, Kristína Luptáková, Artemi Pyzhov, Maria Rudenko a ďalší. Organizátormi večera boli: Slovenské národné divadlo a Národný onkologický ústav.

SÚČASNÝ TANEC V SND

Projekt Baletu SND - Súčasný tanec v SND nadväzujúci na projekt Pondelky súčasného tanca, má za cieľ vytvoriť platformu na vznik a uvádzanie inscenácií súčasného tanca, tanečného a pohybového divadla, prípadne iných alternatívnych tanečných žánrov.

Ako prvý sa v marci 2014 predstavil slovenský tanečník a choreograf, pôsobiaci v Slovinsku Milan Tomášik. V predstavení *Off - Beat* skúma blízky vzťah hudby a tanca v baroku pohľadom súčasného tanečníka. Kontakt dychu a hudobného rytmu, impulzy pohybu súčasného tanečníka vychádzajúce z barokovej hudby, dialóg s koreňmi súčasného tanca.

V apríli 2014 v uviedlo Divadlo Elledanse derniéru svojej najúspešnejšej inscenácie *Voda na Vode* z dielne Šárky Ondrišovej s pôvodnou hudbou Petra Grolla. Pôvodná tanečná inscenácia, ktorá vznikla s použitím tanečného materiálu interpretov ako sled snových obrazov, ktoré tvoria naše osobité malé svety.

Večer pôvodnej choreografie - THE PIECES - premiéra

V rámci projektu Súčasný tanec v SND a nového projektu Choreografický ateliér SND uviedlo Slovenské národné divadlo v koprodukcii s VŠMU premiéru špeciálneho projektu – *The Pieces*.

Mladí interpreti, nové choreografické talenty a zaujímavé témy – to všetko sa spojilo do jedného tanečného večera, ktorý mal premiéru v novembri - v rámci Noci divadiel – spolu s prezentáciou venezuelského výtvarníka Casanovu Sorollu. Večer pôvodnej choreografie s názvom *The Pieces* bol výsledkom choreografickej dielne členov Baletu SND a študentov Katedry tanečnej tvorby HTF [VŠMU](#). Pod jednotlivé choreografie sa podpísali ôsmi choreografi. Výnimočný tanečník Peter Dedinský vo svojej kompozícii *Panta rhei* vypovedal o ustavičnom svojom hľadaní miesta na zemi. Ďalšia sólistka Baletu SND Reona Sato, študentka choreografie na VŠMU, uviedla svoju ročníkovú prácu s názvom *Position*, ktorá odrážala jej choreografickú invenciu i bohaté interpretačné skúsenosti. Spojenie mužského a ženského elementu vo vzácnej chvíli ticha sa zase pokúsi pomenovať svojou choreografiou na hudbu Arva Pärta Michaela Nezalová. Anton Lachký, tanečník známy zo zoskupenia Les SlovaKs, pracoval s hudbou Wolfganga Amadea Mozarta a Štefana Okuldoka. S humorom jemu vlastným pretvoril študentov VŠMU na animované postavičky. Moldavčan Adrian Ducin, ktorý je už dvanásť rokov sólistom Baletu SND, si za svoju tému vybral ustavične sa meniace podoby vzťahov. V predstavení účinkovali sólisti a členovia Baletu SND a študenti Katedry tanečnej tvorby HTF VŠMU.

KOREN(I)E SLOVENSKEHO SÚČASNÉHO TANCA

(Projekt realizuje občianske združenie FullHouse a uskutočňuje sa s podporou Ministerstva kultúry SR)

Projekt *Koren(i)e slovenského súčasného tanca* vznikol v roku 2013 a v roku 2014 pokračoval v zámere prezentovať renomovaných tvorcov slovenského súčasného tanca (najmä umelecky pôsobiacich v zahraničí) a systematickú podporu profesionálnej tvorby jej kontinuálnym uvádzaním do povedomia diváckej obce v kontexte scény Slovenského národného divadla, ktoré je hlavným partnerom projektu. Projekt realizuje občianske združenie FullHouse a uskutočňuje sa s podporou Ministerstva kultúry SR. V roku 2014 sme v spolupráci s nimi uviedli dve výnimočné predstavenia slovenského súčasného tanca *Fragments a Kireru*.

Fragments - 9. 10. 2014 - historická budova

V historickej budove sme v októbri predstavili súbor, ktorí kritici označujú dnes ako fenomén nášho tanečného exportu. Tvoria ho slovenskí tanečníci Milan Herich, Anton Lachký, Milan

Tomášik, Peter Jaško a Martin Kilvády, ktorí pôsobia v [Bruseli](#) pod značkou Les SlovaKs. V slovenskej premiére uviedli v SND svoje tretie spoločné dielo *Fragments*. Osobitý tanečný prejav, niekde až exhibicionisticky brilantný, inde charakterovo zafarbený. Tanečníci, čo sa pretancovali z detských folklórnych súborov cez [VŠMU](#) k najväčším svetovým choreografom boli v SND ocenení búrlivým potleskom.

Kíreru - 25. 11. 2014 - nová budova

V rámci projektu sme po prvý raz predstavili produkciu aténskeho súboru RootlessRootS Dance Company s dielom *Kíreru* (*Výbuch*). Súbor založili slovenský performer a choreograf, absolvent herectva na Vysokej škole múzických umění v Bratislave Jozef Fruček a grécka tanečnica a choreografka Linda Kapetanea v roku 2006 v Aténach. Predstavenie disponuje škálou emócií a sugestívnou hudbou Johna Parisha. Predstavenie *Kíreru* vzniklo v roku 2012 v produkcii Onassisovho kultúrneho centra v Aténach.

Volanie z hlbín - premiéra troch tanečných filmov a sólového tanečného predstavenia.

V rámci projektu *Súčasný tanec* v SND Balet SND uviedol aj premiéru *Volanie z hlbín* - večer pôvodnej choreografie súčasného tanca Jána Gonščáka a jeho sólového účinkovania v troch tanečných filmoch a tanečnom predstavení. Tri tanečné umelecké filmy *Potopený chrám*, *Brána* a *De profundis* vznikli vzájomnou inšpiráciou a spoluporbou medzi Andreou Šestákovou a Jánom Gonščákom. Choreografia a tanec boli vytvorené pre tri rôzne priestory ako Site-specific projekt. *Volanie z hlbín* je po latinsky *De profundis*, úvod 130. žalmu, ale aj symbolickým naznačením neverbálneho zážitku z poézie, elegantnej zmyselnosti a symbolických odkazov na rôzne významy, témy a koncepty v sprievode hudby napríklad Jeana-Baptista Lullyho, Michela Lamberta, hudby svetoznámeho umelecko-filozofického a intenzívneho zoskupenia Laibach/NSK – Neue Slowenische Kunst a Johanna Sebastiana Bacha.

Noc divadiel

Casanova Sorolla – Stopy baletu

Počas Noci divadiel v novembri 2014 ponúkol Balet SND netradičné spojenie vizuálneho umenia a tanca - v premiérovom projekte *Stopy baletu*. Na skúšobnom javisku opery a baletu SND predviedli Peruánsky umelec Luis Casanova Sorolla a sólisti našej prvej baletnej scény jedinečnú maľbu tancom, výsledkom čoho boli originálne vizuálne diela. Autor si pre našich tanečníkov a šesť obrazov pripravil skladbu amerického skladateľa Philipa Glassa. Každý z tanečníkov mal teda rovnakú hudbu v trvaní šiestich minút, ktoré mohol využiť na svoju vlastnú improvizáciu. Výsledok bol výsostne náhodný a prekvapením aj pre samotného autora. Toto výnimočné výtvarno-tanečné predstavenie s nadšením sledovalo počas dvoch nočných predstavení plné hľadisko na improvizovanom priestore skúšobného javiska.

Bratislava v pohybe

Balet SND bol aj v tejto sezóne spoluorganizátorom Medzinárodného festivalu súčasného tanca *Bratislava v pohybe*. Osemnásť ročník predstavil produkcie výnimočných slovenských a svetových súborov, dve z nich na javiskách Slovenského národného divadla.

Festival zameraný na súčasnú tvorbu a nezávislú scénu po prvý raz uviedol dielo z repertoáru Baletu Slovenského národného divadla ako otváracie predstavenie (10. 10. 2014). Bolo ním predstavenie *The Tempest* na motívy hry Williama Shakespeara v choreografii oceňovaných slovenských súčasných tanečníkov Jara Viňarského, Stanislavy Vlčekovej a Andreja Petroviča. Tri pôvodné diela, tri výpovede zhmotnené do pohybu predstavujú búrku ako prirodzený cyklus napätia a uvoľnenia, ako archetyp toho, v čom žijeme. Autori pôvodnej hudby Jozef Vlk a Peter Zagar získali nomináciu na cenu Dosky v kategórii Najlepšia hudba.

Druhú festivalovú produkciu - tanečno-divadelnú inscenáciu *Booty Looting* - sme uviedli v novej budove SND (17. 10.) Wim Vandekeybus, svetoznámy tvorca radikálneho pohybového divadla, charakterizuje svoje dielo ako „predstavenie o kradnutí toho, čo už bolo ukradnuté.“. Znovu oživuje veci minulé, ale zároveň ich mení a mystifikuje. Fascinujúce fyzické výkony sa tu striedajú s hereckými výstupmi. Dôležitou súčasťou predstavenia je pôvodná naživo hraná hudba Elka Blijweerta a fotograf Danny Willems, ktorý zachytáva dianie na scéne.

Doplňujúci komentár

Rok 2014 sa aj v Balette SND niesol v znamení 95. jubilejnej sezóny 2014/ 2015, čo malo vplyv aj na definovanie dramaturgického plánu. Jeho cieľom bolo inscenovať nové diela a zároveň priniesť pôvodnú tvorbu, ktorá je v každom baletnom divadle výnimočným počínom výrazne obohacujúcim existujúci repertoár. Ten sme sa snažili realizovať podľa priestorových kapacít divadla a hracích možností súboru.

Pri zostavovaní hracieho plánu bolo naším zámerom ponúknuť čo najväčší záber titulov v rámci baletnej klasiky, neoklasiky i súčasných tanečných trendov a pritom mať na zreteli návštevnosť. V rámci ponuky premiér Baletu SND, hostovania významných baletných telies zo zahraničia ako aj domácich nezávislých skupín bolo určujúcim faktorom udržanie úrovne repertoáru a zároveň reálnosť rozpočtu. Umelecký súbor baletu sa počas roku 2014 kvalitatívne posunul vpred aj vďaka pravidelnej spolupráci s renomovanými pedagógmi zo zahraničia, akými sú nesporne Irina Badajeva (Petrohrad), Altinay Asylmuratova (Petrohrad), Gregor Hatala (Viedeň), Stanislav Fečo (Praha) a ďalší. Vedenie baletu pokračovalo v úsilí dobudovať súbor angažovaním sólistov medzinárodnej úrovne a úzkou spoluprácou s hosťujúcimi sólistami, ktorí zabezpečili nadštandardnú úroveň predstavení.

Dramaturgická línia baletu pokračovala v roku 2014 v rámci vízie ponúkať vrcholné baletné diela a zároveň dávať podnety na vznik pôvodných diel. Popri spolupráci s autormi európskeho mena sme - v snahe priblížiť sa tvorbu mladému divákovi - dali priestor domácim tvorcom, ktorí priniesli vo svojom pôvodnom diele nové témy a nové formy.

Centrum marketingu SND

Vydavateľská činnosť

Celoročne (okrem divadelných prázdnin) vychádza v mesačnej periodicite časopis *Portál* vo zvýšenom náklade 7000 kusov/mes., ktorý mapuje dianie na našej prvej scéne. Dvojčíslo máj – jún vyšlo v náklade 13 000 ks. Bolo zároveň špeciálom k festivalu Eurokontext.sk. Dvojčíslo december – január vyšlo v náklade 10 000 ks.

V máji vyšla *Ročenka SND 2014/2015*. Obsahuje pripravované premiéry a hrací plán na celú ďalšiu sezónu. Publikácia je trojjazyčná, slovenská, anglická a nemecká (náklad 1500 ks).

Pri príležitosti významného životného jubilea 90. narodenín člena Činohry SND Ladislava Chudíka vyšla brožúra, ktorú zostavil dramaturg Peter Kováč.

Knižná fotopublikácia *SND vo fotografiách 2013/2014* vydaná v auguste 2014 mapuje uplynulú divadelnú sezónu prostredníctvom fotografií zo zákulisia skúšobného procesu od čítacej skúšky, explikácie, kostýmovej skúšky až po premiéru. Súčasťou knihy sú aj fotografie z mimoriadnych podujatí a vernisáží. Publikácia je trojjazyčná, s textami v slovenčine, angličtine a nemčine (náklad 500 ks).

Darčekové poukazy a abonentky

Centrum marketingu aj v roku 2014 nadviazalo na tradíciu predaja cenín v podobe *darčekových poukazov* a predplatených vstupeniek - *abonentiek*, ktoré v uplynulom roku špecifikovalo do širšieho výberu tematických balíčkov. Predaj abonentiek sme podporili okrem tlačovej aj on-line kampaňou vo forme microsite www.abonentkasnd.sk, kde sa návštevníci webu môžu aktívne zapojiť do kvízu. Jeho výsledkom je odporúčanie na konkrétny balíček.

Zvýšený záujem o tieto produkty zo strany divákov sa odzrkadlil aj v medziročnom náraste tržieb:

Medziročné porovnanie predaja darčekových poukazov

Darčekový poukaz v roku 2012 – predaných 379 ks/tržba 11 150 eur

Darčekový poukaz v roku 2013 – predaných 1 303 ks/tržba 32 930 eur

Darčekový poukaz v roku 2014 – predaných 2 290 ks/tržba 58 510 eur

Medziročné porovnanie predaja abonentných balíčkov

ABO 2012 – predaných 754 ks/tržba 48 568,50 eura

ABO 2013 – predaných 948 ks/tržba 56 245 eur

ABO 2014 – predaných 756 ks/tržba 67 115 eur

Mimoriadne akcie centra marketingu

Od januára 2013 prebieha v spolupráci s moderátorkou Adelou Banášovou v štúdiu projekt pod názvom Trochu inak. Talkshow venovaná zaujímavým hosťom nielen zo SND sa od svojho začiatku stala divácky úspešnou. V mesačnej periodicite sa relácia vysiela na TA3 dodnes. V marci 2014 sa Trochu inak v SND prebojovalo do druhého kola medzi top 3 favoritov v 14. ročníku ankety na cenu OTO v kategórii Program roka. *Trochu inak* je uvádzané v jednej premiére a dvoch reprízach mesačne. V letných mesiacoch a koncom roka bol odvysielaný špeciál so zosrihom toho najlepšieho „BEST OF“. TA3 odvysielala počas roka spolu 13 dielov. Pred, počas a po každej relácii má SND k dispozícii vysielač čas na 30-sekundové spoty, v rámci ktorých promoveme aktuálne premiéry alebo aktivity SND.

Deň bez umenia je spoločná iniciatíva kultúrnych inštitúcií na Slovensku, ktoré chcú upozorniť verejnosť aj reprezentácie tohto štátu na dôležitosť existencie umenia. Jej partnerom je aj SND. Symbolom je čierna páska na plagáte, čierne súkno na bráne inštitúcie, čierny banner na webovej stránke. Tieto symboly zdieľali zúčastnené inštitúcie vrátane našej aj na našich programových tlačovinách. 8. septembra 2014 (celoslovenský Deň umenia), počas stretnutia partnerov iniciatívy, vyvrcholili aktivity reprezentantov a bolo vydané vyhlásenie. Jej skutočným cieľom je *Ani deň bez umenia!*

Už tradične druhú septembrovú sobotu, 14. septembra 2014, sa v priestoroch novej budovy SND uskutočnil Deň otvorených dverí spojený s autogramiádou sólistov všetkých súborov, ako aj s detskými divadelnými predstaveniami a výtvarnými dielňami, s hereckými, so speváckymi a s tanečnými workshopmi pre deti, požičiavaním kostýmov či maľovaním na tvár. Túto sezónu sme ho spestrili aj o interaktívne hravé fotografovanie s okamžitou možnosťou zaslania fotografií na mailové adresy účastníkov prostredníctvom Fun Face Foto boxu a cez #dodvsnd, kde sa diváci mohli na rozmiestnených monitoroch spoločnosti Enplug v priestore foyeru uvidieť on-line.

Dejiskom atraktívnych exkurzií sa stalo nielen zákulisie novej budovy SND, ale aj Umelecko-dekoračné dielne SND na Mliekarenskej ulici, ktoré v jubilejnej 95. sezóne oslavujú 55 rokov od uvedenia do prevádzky.

Počas DOD SND navštívilo priestory novej budovy rekordných cca 9 000 návštevníkov.

Pätnásteho novembra 2014 sa SND zapojilo do 3. ročníka Noci divadiel, ktorú organizuje Divadelný ústav za účasti divadiel z celého Slovenska. Mottom 5. ročníka projektu bolo „*To sa ti nesnívalo!*“ Na programe sa zúčastnili všetky zložky SND. Činohra sa zapojila diváckymi diskusiami s tvorcami inscenácií *Bál* a *Polnočná omša* po predstaveniach. Diváci mali možnosť klásť tvorcom otázky o inscenáciách slovenskej sezóny. Opera SND na javisku sály opery a baletu pod vedením dramaturga Martina Bendika diskutovala na tému *Na čo je nám dnes Národné divadlo? Peruánsky umelec Luis Casanova Sorolla* a sólisti Baletu SND umožnili divákovi jedinečný zážitok maľby tancom, originálne spojenie vizuálneho umenia a tanca,

ktorý prebehol v dvoch cykloch za sebou za hojnej účasti divákov a zaznamenal veľa pozitívnych ohlasov.

Mimoriadne kampane

V prvých dvoch mesiacoch roka prebieha už niekoľko rokov kampaň Akcia 1 + 1, ktorej účelom je podpora predaja vybraných predstavení zo všetkých súborov. Divák pri kúpe dvoch vstupeniek zaplatí len za jednu. Akciu sme propagovali prostredníctvom výlepu plagátov A1, citylightov, letákov, vonkajšieho pútača na novej budove SND, ako aj elektronických médií – newsletter, web SND, Facebook.

Od 1. marca 2014 sme v pokladniciach SND začali predávať Rodinnú vstupenku SND, vďaka ktorej diváci ušetria 15 % v porovnaní s pôvodnou cenou vstupeniek. Podmienkou na kúpu Rodinnej vstupenky SND na ktorékoľvek predstavenie je návšteva divadla minimálne s jedným dieťaťom do veku 17 rokov vrátane. Predaj sprevádzala výrazná mediálna kampaň, ktorej ústrednými tvármi boli sólisti súborov SND so svojimi rodinnými príslušníkmi (deti, vnúčatá, manželka). V súčasnosti rodinná vstupenka predstavuje priemerne takmer 3 % všetkých predaných vstupeniek (k 31. decembru 2014) a využívanie tohto druhu zľavy každý mesiac postupne rastie. Najvyšší záujem o Rodinnú vstupenku sme zaznamenali v októbri minulého roku, kedy túto možnosť využilo až 1752 divákov. Celkový nákup Rodinných vstupeniek činil v minulom roku 7418 kusov.

Veľká divácka súťaž je zameraná na podporu nákupu vstupeniek 1. a 2. kategórie v mesiaci september – október, keď dlhodobo vykazujeme slabší predaj. Zároveň vďaka nastaveniu podmienok súťaže získavame databázu návštevníkov s ich mailovými kontaktmi, ktoré využívame na aktívne oslovenie. Každý návštevník, ktorý si kúpi vstupenku v 1. a 2. kategórii na repertoárové predstavenia SND a vhodí ju s vyplnenými osobnými údajmi do urny pri vchodoch oboch budov, má možnosť vyhrať atraktívne ceny. Každý súbor má vlastnú cenu. V roku 2014 to boli: cena Činohry SND – zájazd do Škandinávie pre 2 osoby, cena Baletu SND – víkendový pobyt v luxusnom hoteli v centre Bratislavy, cena Opery SND – luxusné náramkové hodinky. Výhercovia si cenu prebrali na premiérach v novembri z rúk generálneho riaditeľa a zástupcov partnerov súťaže. Súťaži predchádzala výrazná mediálna kampaň.

Na konci roku sme poslali svojim priaznivcom a partnerom novoročné želania *PF 2015*, ktorých súčasťou bol aj plán premiér na celý nasledujúci rok.

Iné aktivity

Centrum marketingu sa podieľalo významným spôsobom aj na príprave nultého ročníka *Medzinárodného divadelného festivalu SND Eurokontext.sk*, na ktorom sa zúčastnili všetky tri súbory. Vizuál, ako aj dizajnový manuál k festivalu vytvoril mladý výtvarník Marcel Benčík. Festivalu predchádzala historicky najdlhšia mediálna kampaň od 1. apríla do 23. júna, prakticky nepretržite. Okrem tlačovej (teasing, plagáty, citylighty, pútače, programové skladačky, programové brožúry) a mediálnej kampane (inzercie, TV a rádiové spoty) sme záujem u divákov zvyšovali aj vytvorením samostatnej festivalovej webovej stránky a prostredníctvom stálej komunikácie s fanúšikmi cez Facebook. Takisto námestie pred novou budovou ožilo vďaka zapožičanému umelému trávniku, „tuli“ vakom a lavičkám z fundusu umelecko-dekoračných dielní a polepom dverí do budovy korporátnymi farbami a symbolmi festivalu.

V rámci festivalu súbežne prebiehali rôzne podujatia. V spolupráci s Divadelným ústavom sme v „Dvorane“ vytvorili salónik, kde si diváci pred predstavením a počas prestávok mohli zakúpiť literatúru s divadelnou tematikou. V tom istom priestore „Dvorany“ bola nad hlavami divákov nainštalovaná výstava *Súčasného plagátu (nielen) súčasnej drámy divadiel V4*, na príprave ktorej sa podieľali Divadelný inštitút vo Varšave v spolupráci s Poľským inštitútom v Bratislave, Štátny inštitút a múzeum divadelnej histórie v spolupráci s Maďarským inštitútom v Bratislave, České centrum v spolupráci s Národným divadlom v Prahe a SND v spolupráci s Divadelným ústavom.

Mimoriadna mediálna kampaň, (vylepenie plagátov A1, citylightov, ako aj tlač programových skladačiek) sa uskutočnila aj k mimoriadnym projektom, ktoré vznikli v spolupráci s Baletom SND:

- k štvrtému charitatívnemu tanečnému gala predstaveniu *Umenie pre život* 5. novembra 2014, organizovanému v spolupráci s Národným onkologickým ústavom v novej budove SND,
- k hostovaniu legendárneho tanečného divadla *Eifman Ballet*, ktoré sa po prvý raz oficiálne predstavilo na Slovensku. V novej budove Slovenského národného divadla uviedlo strhujúce dielo *Rodin* v choreografii fenomenálneho Borisa Eifmana.

V rámci zvýšenia komfortu pre malých a mladých divákov máme na 4. podlaží vo foyeri „tuli“ vaky s naším logom a grafikou z našich inscenácií, kde môžu počas prestávky oddychovať.

Internet a sociálne siete

Vo foyeri je od mája 2014 k dispozícii pre našich návštevníkov bezplatná Wi-Fi zóna.

Webové sídlo SND www.snd.sk zaznamenalo v priebehu kalendárneho roka 2014 rast mesačnej návštevnosti zo 103 420 návštev v decembri 2013 na 127 114 návštev v decembri

2014. V roku 2013 bola návštevnosť našej webovej stránky 1 062 072 a v roku 2014 navštívilo našu stránku 1 201 726 návštevníkov.

Portál www.navstevnik.sk, cez ktorý si diváci kupujú vstupenky, v roku 2013 navštívilo 316 639 návštevníkov, kým v roku 2014 až 518 476 návštevníkov.

Internetový videokanál SND na portáli www.youtube.com zaznamenal počas roka nárast priemernej mesačnej sledovanosti z 19 472 pozretí v roku 2013 na 123 344 pozretí v r. 2014.

Stránky na sociálnej sieti Facebook administrované Centrom marketingu SND zaznamenali v roku 2014 nasledujúci nárast počtu fanúšikov:

Slovenské národné divadlo z 11 709 v decembri 2013 na 16 387 v decembri 2014.

Činohra SND zo 1 595 v decembri 2013 na 2 448 v decembri 2014.

Opera SND z 891 v decembri 2013 na 1 181 v decembri 2014.

Balet SND z 568 v decembri 2012 na 1 026 v decembri 2014.

Slovak National Theatre z 257 v decembri 2013 na 320 v decembri 2014.

Stránku na sociálnej sieti Twitter administrovanú CM sme založili v júni 2014. Od vzniku do sme zaznamenali do konca roka 147 fanúšikov.

Dňa 27. mája sme po dohode s Baletom SND skúšobne spustili on-line kampaň na podporu vybraného konkrétneho predstavenia – Sen noci svätajánskej 14. júna 2014.

Na kampaň boli použité nasledovné formáty:

1. Google Adwords kampaň vo vyhľadávaní
2. Remarketing Google Display Network
3. Google Display Network – bannerová kampaň s jedným formátom banneru (300x250 px)
4. YouTube Trueview kampaň

Cieľom kampane bolo podporiť predaj vstupeniek prostredníctvom zvýšeného on-line predaja. Na predstavenie Sen noci svätajánskej dňa 14. júna 2014 bolo predaných prostredníctvom on-line predaja 124 vstupeniek (cca 27 % celkového predaja), čo predstavovalo na tržbe 1 642 eur (cca 38 %) z celkovej tržby 4 371 eur. Na predstavenia v časovom intervale 1. 6 – 15. 6. bolo pritom predaných 1 806 vstupeniek prostredníctvom on-line predaja (13 %) z celkového počtu 13 876 vstupeniek, čo predstavuje 20 360 eur (cca 22 %) z dosiahnutej tržby 94 041 eur. Rovnako boli nasadené aj on-line kampane na podporu predstavení činohry 1914, baletu *Rodín* a produktovej kampane na *Darčekovú poukážku*.

Na základe uvedeného boli kampane vyhodnotené ako úspešné a podľa ich modelu budeme pokračovať v on-line kampaniach na podporu konkrétnych predstavení či produktov aj v budúcnosti.

Prehľad divadelných hier v repertoári SND v roku 2014

Autor	Názov predstavenia	Počet predstavení
Opera		
G. Verdi	Aida	5
G. Rossini	Barbier zo Sevilly	8
G. Puccini	Bohéma	12
G. Bizet	Carmen	6
W. A. Mozart	Čarovná flauta	4
W. A. Mozart	Don Giovanni	6
Ľ. Čekovská	Dorian Gray	3
P. I. Čajkovskij	Eugen Onegin	3
B. Britten	Kominárik	4
	Koncerty	6
	Kontinuity	1
W. A. Mozart	La clemenza di Tito	5
G. Verdi	La Traviata	8
G. Verdi	Macbeth	4
G. Puccini	Manon Lescaut	3
	Matiné	4
G. Verdi	Nabucco	10
G. Donizetti	Nápoj lásky	4
J. Strauss ml., J. Strauss Jr.	Netopier	5
	O čarovnej flaute a iných kúzlach	4
	Opera je zábava	4
G. Verdi	Otello	1
P. I. Čajkovskij	Piková dáma	6
B. Smetana	Predaná nevesta	5
V. Bellini	Puritáni	3
G. Verdi	Rigoletto	7
R. Strauss	Salome	4
P. Mascagni	Sedliacka česť/Komedianti	3
G. Puccini	Turandot	4
M. Dubovský	Veľká doktorská rozprávka	10
Opera celkom	30 titulov	152
Balet		
E. Suchoň	Angelika	5
L. A. Minkus	Bajadéra	4
N. Duato, U. Scholz	DUO	1
	Gala predstavenie	1
L. Strike, S. Ferancová	Julio a Romea	12
P. I. Čajkovskij	Labutie jazero	8
P. I. Čajkovskij	Luskáčik	15
T. Frešo	Narodil sa chrobáčik	6
P. I. Čajkovskij	Onegin	4
A. Popovič, Ľ. Feldek, J. Ďurovčík	Popolvár	6
S. Prokofiev	Romeo a Julia	9
F. Mendelssohn-Bartholdy	Sen noci svätéhojanskej	8
P. I. Čajkovskij, V. Malachov	Spiaca krásavica	2
H. Lowenskjold, A. Bournonville	Sylfida	2
A. Petrovič, S. Vlčeková, J. Viňarský	Tempest	5
	The Pieces	1
Balet celkom	16 titulov	89

Autor	Názov predstavenia	Počet predstavení
Činohra		
R. Wilson	1914	4
H. McCoy	Aj kone sa strieľajú	5
J. Glowacki	Antigona v NY	12
T. Letts	August:Stratení v Oklahome	9
B. Slančíková-Timrava	Bál	6
	Blake Is Black	3
N. Haratischwili	Bludičky	3
I. Horváth, P. Pavlac	Bratia Jurgovci	10
F. M. Dostojevskij	Bratia Karamazovci	10
T. Mann	Buddenbrookovci	12
M. Kičiňová, D. Majling	Desatoro	10
V. Mihálik	HollyRoth	12
G. Feydeau	Chrobák v hlave	7
I. Vyrypajev	Ilúzie	28
Ch. Brontëová	Jane Eyrová	23
P. Quilter	Je úžasná	24
	K+K	2
E. Gindl	Karpatský thriller	19
	Korene	1
M. von Mayenburg	Ksicht	9
R. Harwood	Kvarteto	4
J. B. P. Moliere	Lakomec	10
J. Littell	Láskavé bohyně	13
V. Schulzová, R. Olekšák	Leni	24
Ľ. Feldek	Ako sa Lomidrevo stal kráľom	10
G. Flaubert	Madame Bovary	15
B. Brecht	Malomeštiakova svatba	5
G. Tabori	Matkina guráž	1
P. Dobšinský, A. Korenči, J. Bielik	Mechúrik-Koščúrik	24
Aischylos	Oresteia	1
S. Stephensonová	Pamäť vody	10
J. Nepomuk Nestroy	Pán Mimo	14
A. Jablonská	Pohania	2
P. Karvaš	Polnočná omša	9
Ch. Hampton	Popol a vášeň	14
	Portálik	3
	Prorocké poznanie...	4
E. Jelinek	Rechnitz – Anjel skazy	7
W. Shakespeare	Skrotenie zlej ženy	16
M. McDonagh	Stratiť ruku v Spokane	3
G. Feydeau	Tak sa na mňa prilepila	20
M. Huba, M. Porubjak	Tančiareň	6
	Tušené ostáva v tieni	1
	Útek od Orfea	5
	Večer rockovej poézie	3
C. Goldoni	Vejár	10
W. Shakespeare	Veľa kriku pre nič	18
	Zabudnutí	2
Činohra celkom	48 titulov	463

Autor	Názov predstavenia	Počet predstavení
Ostatné		
	Diskusné večery v Modrom salóne	32
	Trochu inak	10
SND celkom	94 titulov	746

Prehľad o zájazdových predstaveniach na Slovensku - rok 2014

Por. č.	Súbor	Dátum	Autor	Názov predstavenia	Miesto konania
1.	Činohra	27.2.2014	P. Quilter	Je úžasná	Púchov
2.	Činohra	11.3.2014	G. Feydeau	Tak sa na mňa prilepila	Nitra
3.	Činohra	29.4.2014	J. Glowacki	Antigona v NY	Piešťany
4.	Činohra	2.5.2014	I. Vyrpajev	Ilúzie	Zvolen
5.	Činohra	5.6.2014	Ch. Hampton	Popol a vášeň	Trnava
6.	Činohra	12.6.2014	P. Quilter	Je úžasná	Zvolen
7.	Činohra	24.6.2014	E. Gindl	Karpatský thriller	Martin
8.	Činohra	24.6.2014	E. Gindl	Karpatský thriller	Martin
9.	Činohra	19.9.2014	P. Quilter	Je úžasná	Brezno
10.	Činohra	28.9.2014	J. Littell	Láskavé bohyne	Nitra
11.	Činohra	9.10.2014	J. Glowacki	Antigona v NY	Zvolen
12.	Činohra	21.10.2014	V. Schulzová, R. Olekšák	Leni	Púchov
13.	Činohra	1.12.2014	J. Littell	Láskavé bohyne	Košice

Prehľad o zájazdových predstaveniach v zahraničí - rok 2014

Por. č.	Súbor	Dátum	Autor	Názov predstavenia	Miesto konania
1.	Balet	2.1.2014		Gala predstavenie Baletu	L´Aquila - Taliansko
2.	Balet	4.1.2014	P. I. Čajkovskij	Onegin	Pisa - Taliansko
3.	Balet	6.1.2014	S. Prokofiev	Rómeo a Júlia	Rovigo - Taliansko
4.	Balet	8.1.2014	P. I. Čajkovskij	Onegin	Pavia - Taliansko
5.	Balet	11.1.2014	S. Prokofiev	Rómeo a Júlia	Udine - Taliansko
6.	Činohra	5.2.2014	H. McCoy	Aj kone sa strelajú	Brno - ČR
7.	Činohra	13.5.2014	V. Schulzová, R. Olekšák	Leni	Praha - ČR
8.	Činohra	14.5.2014	F. M. Dostojevskij	Bratia Karamazovovci	Praha - ČR
9.	Činohra	23.5.2014	I. Vyrpajev	Ilúzie	Zlín - ČR
10.	Činohra	3.6.2014	I. Vyrpajev	Ilúzie	Praha - ČR
11.	Činohra	8.6.2014	S. Stephensonová	Pamäť vody	Brno - ČR
12.	Činohra	30.6.2014	I. Vyrpajev	Ilúzie	Hradec Králové - ČR
13.	Činohra	11.9.2014	E. Jelinek	Rechnitz - Anjel skazy	Plzeň - ČR
14.	Činohra	2.10.2014	R. Wilson	1914	Belehrad - Srbsko

Prezentácia divadelnej tvorby partnerských zahraničných a slovenských divadiel ako aj umelcov zo zahraničia a zo Slovenska

Prehľad o pohostinských vystúpeniach cudzích súborov z tuzemska - rok 2014

Por. č.	Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo
1.	Opera	11.6.2014	Dialógy Karmelitánok	Štátne divadlo, Košice
2.	Opera	21.9.2014	Verdi	Štátna opera, Banská Bystrica
3.	Balet	14.4.2014	Voda na vode	Tanečné divadlo Elledanse
4.	Balet	9.6.2014	Veselosti minulosti	Divadlo štúdio tanca, Banská Bystrica
5.	Balet	5.11.2014	Umenie pre život	Projekt Umenie pre život
6.	Balet	21.11.2014	Medzinárodný koncert balet. škôl	Tanečné konzervatórium Evy Jaczovej
7.	Balet	3.12.2014	Horúčava	Projekt Performance LAB
8.	Balet	8.12.2014	Volanie z hlbín	Projekt Tanec a film
9.	Činohra	19.2.2014	Dievča bez vena	Divadlo A. Bagara Nitra
10.	Činohra	13.6.2014	Potkany	Divadlo A. Bagara Nitra
11.	Činohra	19.6.2014	Ako naučiť meštianskeho psa...	Divadlo Thália, EHMK, Košice
12.	Činohra	20.9.2014	3 tučniaci	Divadlo J. Palárika, Trnava
13.	Činohra	16.12.2014	Svet podľa Urbana	Divadlo J. G. Tajovského, Zvolen
14.	Činohra	16.12.2014	Svet podľa Urbana	Divadlo J. G. Tajovského, Zvolen

Prehľad o pohostinských vystúpeniach cudzích súborov zo zahraničia - rok 2014

Por. č.	Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo
1.	Opera	17.5.2014	Sonia Theodoridou	Orchestra Mobile Quartet, Grécko
2.	Opera	8.6.2014	Simon Boccanegra	Národné divadlo Praha, Česká republika
3.	Opera	9.6.2014	Punch and Judy	Neue Oper Wien, Rakúsko
4.	Opera	15.6.2014	Mirandolína	Národné divadlo moravskosliezske Ostrava, Česká republika
5.	Opera/Balet	22.9.2014	Gateway	Contemporary Dragon Kungfu Company, Čína
6.	Balet	17.3.2014	Off - Beat - Live	Divadlo tanca Ľubl'ana, Slovinsko
7.	Balet	6.6.2014	Kodály/La Vie En Rose	Balet Győr, Maďarsko
8.	Balet	20.6.2014	The Painted Bird	Pallissimo Company, USA
9.	Balet	17.10.2014	Booty Looting	Tanečný súbor Ultima Vez, Belgicko
10.	Balet	21.10.2014	Rodin	Tanečné divadlo Eifman Ballet Petrohrad, Rusko

Por. č.	Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo
11.	Balet	22.10.2014	Rodin	Tanečné divadlo Eifman Ballet Petrohrad, Rusko
12.	Balet	15.11.2014	Fragments	Les SlovaKs Dance Collective, Belgicko
13.	Balet	25.11.2014	Kireru	Rootless Root Dance Company Atény, Grécko
14.	Činohra	6.4.2014	Už ste tu boli	Robert Wilson, USA
15.	Činohra	15.5.2014	Demencia	Divadlo Proton Budapešť, Maďarsko
16.	Činohra	14.6.2014	Othello	Národné divadlo Brno, Česká republika
17.	Činohra	15.6.2014	Žltá čiara	Záhrebské divadlo mladých Záhreb, Chorvátsko
18.	Činohra	16.6.2014	Veliki briljantni valček	Slovinské národné divadlo Maribor, Slovinsko
19.	Činohra	17.6.2014	Átutazók	Vígyszínház Budapešť, Maďarsko
20.	Činohra	19.6.2014	Čo sa stalo, keď Nora opustila manžela	Národné divadlo Praha, Česká republika
21.	Činohra	21.6.2014	Anonymné dielo	Národné divadlo Varšava, Poľsko
22.	Činohra	21.6.2014	Materčina mameloschn	Deutsches Theater Berlín, Nemecko
23.	Činohra	24.6.2014	Hamlet	Shakespeare´s Globe, Londýn, Veľká Británia
24.	Činohra	16.9.2014	Operácia Romeo	Divadlo de L'imprévu, Orleans, Francúzsko
25.	Činohra	2.10.2014	Buržoázia	Divadlo na zábradlí, Praha, Česká republika

Priame prenosy z britského Národného divadla (National Theatre Live) v SND - rok 2014

Por. č.	Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo
1.	Činohra	30.1.2014	Coriolanus	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB
2.	Činohra	27.2.2014	War Horse	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB
3.	Činohra	1.5.2014	Kráľ Lear	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB
4.	Činohra	12.6.2014	Malý rodinný podnik	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB
5.	Činohra	4.9.2014	Medea	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB
6.	Činohra	16.11.2014	Električka do stanice túžba	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB
7.	Činohra	9.12.2014	John	National Theatre Live, prenos z Londýna, GB

Prevádzkové činnosti

Pre zabezpečenie svojho poslania vykonávalo SND okrem hlavných činností aj činnosti technicko-obslužného a ekonomicko-administratívneho charakteru.

Ide najmä o opravy scénických a kostýmových výprav, ich skladovanie, ochranu a prepravu na miesto uskutočnenia výkonu. Ďalej zabezpečovalo tieto činnosti: obstarávanie tovarov, služieb a verejných prác, technickú údržbu budov a zariadení, činnosti súvisiace s bezpečnosťou pri práci a požiarou ochranou, evidenciu a správu majetku, rozpočtovanie a informatiku, ekonomickú agendu, personálne a mzdové práce, sociálno-právnu agendu, ako aj služby a práce súvisiace s ochranou majetku SND.

Náklady na zabezpečenie stálych činností SND

Názov umeleckej organizačnej zložky / organizačnej zložky	Náklady priame €	Náklady nepriame €	Náklady celkom €	Podiel celkových nákladov na využívaní kapacít organizácie %
Činohra SND	3 469 041	1 561 984	5 031 025	20,7
Opera SND	6 585 007	3 738 348	10 323 356	42,5
Balet SND	1 939 564	791 405	2 730 970	11,2
Umelecko-dekoračné dielne	3 266 558	1 603 637	4 870 195	20,0
Centrum marketingu	1 059 778	301 984	1 361 761	5,6
Spolu:	16 319 948	7 997 358	24 317 306	100,0

Počet a štruktúra zamestnancov zabezpečujúcich stále činnosti SND

(fyzický stav k 31.12.2014)

Názov umeleckej organizačnej zložky / organizačnej zložky	Počet zamestnancov celkom	z toho:		
		Umeleckí zamestnanci	Technickí zamestnanci	Administratívni zamestnanci
Činohra SND	150	70	76	4
Opera SND	359	228	124	7
Balet SND	76	70	1	5
Umelecko-dekoračné dielne	154		146	8
Centrum marketingu	29			29
Technicko-prevádzkový úsek	108		89	19
Generálne riaditeľstvo a ekonomický úsek	33			33
Spolu:	909	368	439	105

Počet odpracovaných hodín zamestnancami zabezpečujúcimi stále činnosti SND

Názov umeleckej organizačnej zložky / organizačnej zložky	Počet odpracovaných hodín za rok celkom	Priemerný počet odpracovaných hodín osoba/hod/mesiac
Činohra SND	255 090	142
Opera SND	597 569	139
Balet SND	122 482	134
Umelecko-dekoračné dielne	251 638	136
Centrum marketingu	46 302	133
Technicko-prevádzkový úsek	194 426	150
Generálne riaditeľstvo a ekonomický úsek	53 652	135
	1 521 159	139

Pozn.: údaje sú uvádzané bez náhrad

Výroba a opravy scénických a kostýmových výprav

Umelecko-dekoračné dielne SND v roku 2014 vyrobili 18 kostýmových a scénických výprav do inscenácií, ktorých premiéry boli uvedené v roku 2014. Výrobu a realizáciu scénických výprav a kostýmov výprav realizovali na vysokej profesionálnej úrovni.

V roku 2014 boli vyrobené kostýmové a scénické výpravy do nasledovných inscenácií činohry, opery a baletu:

- **Činohra SND:** Ilúzie, Pán Mimo, Jane Eyrová, Láskavé bohyne, Buddenbrookovci, Desatoro, Ako sa Lomidrevo stal kráľom, Polnočná omša, 1914, Bál, Bludičky
- **Opera SND:** Bohéma, La clemenza di Tito, Piková dáma, Salome
- **Balet SND:** Sen noci svätojánskej, The Tempest, Angelika

3.2 Rozpočet organizácie

SND v súlade so zriaďovacou listinou zabezpečuje svoju činnosť vlastnými príjmami a príspevkom zo štátneho rozpočtu

Najvyšší objem finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie cieľov SND predstavujú osobné náklady, čo vyplýva zo zabezpečenia potrebného rozsahu prác a činností.

Ministerstvo kultúry SR určilo pôvodným rozpisom bežný výdavok na činnosť Slovenského národného divadla v objeme 16 200 000,- €.

Prehľad rozpočtových opatrení:

Rozpočtovým opatrením č. 1, list č. MK-807/2014-340/4122 zo dňa 5.3.2014 prideliť MK SR bežné výdavky v celkovej výške 230 000,- € takto:

- v rámci prvku 08T 0103 sumu 100 000 € na nasledujúce projekty :

Festival hudobného divadla	100 000 €
Festival Eurothalia	50 000 €
SND Prezentácia v SR	30 000 €
(Činohra v regiónoch a v rámci festivaloch, Balet – Košice a Nitra s inscenáciou Rómeo a Júlia)	
Súčasný tanec	20 000 €

- v rámci prvku 08T 0104 sumu 30 000 € na nasledujúce projekty :
Umenie starnúť	10 000 €
Hostovanie Činohry SND v Rusku	20 000 €
- (uvedenie hry „Anjel skazy“ na divadelnom festivale „Zlatá maska“)

Na základe žiadosti SND zo dňa 21.3.2014 bola listom č. MK-807/2014-340/6641 zo dňa 11.4.2014 schválená zmena v rámci prioritných projektov nasledovne :

Prvok 08T 0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

„Festival hudobného divadla“ a „Festival Eurothalia“ na spoločný názov „Eurokontext“

Prvok 08T 0104 – Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí

„Hostovanie Činohry SND v Rusku – Uvedenie hry „Anjel skazy“ na divadelnom festivale „Zlatá maska“ na nový projekt s názvom „Hostovanie Činohry v Českej republike –Praha, Zlín a Hradec Králové

Na základe žiadosti SND zo dňa 17.9.2014 bol listom č. MK-807/2014-340/16557 zo dňa 2.10.2014 schválený presun finančných prostriedkov v prvku 08T 0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO nasledovne :

- v projekte „SND – Prezentácia v SR : Činohra v regiónoch a v rámci festivalov“ bola znížená suma prostriedkov o 18 000,- €
- v projekte „Eurokontext“ bola navýšená suma nasledovne : 13 000,- € na bežné výdavky a 5 000,- na kapitálové výdavky (viď Rozpočtové opatrenie č. 5/KV)

Na základe žiadosti SND zo dňa 20.11.2014 bol listom č. MK-807/2014-340/20529 zo dňa 2.12.2014 schválený presun finančných prostriedkov v prvku 08T 0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO presun finančných prostriedkov v sume 3 000,- € z projektu „Súčasný tanec v SND“ do projektu „SND – Prezentácia v SR : Činohra v regiónoch a v rámci festivalov“.

Rozpočtovým opatrením č.2, list č. MK-807/2014-340/7381 zo dňa 23.4.2014 boli pridelené z MK SR bežné výdavky vo výške 3 600,- € v rámci prvku 08T 0104 - Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí na projekt „Kultúrno-spoločenské podujatie pri príležitosti 10. výročia vstupu SR do Európskej únie“.

Rozpočtovým opatrením č. 3/KV, list MK-127/2014-340/8009 zo dňa 6.5.2014, boli pridelené kapitálové výdavky v sume 60 000,- € na investičnú akciu „SND - obnova a doplnenie nástrojového vybavenia“.

Rozpočtovým opatrením č. 4, list č. MK-807/2014-340/17890 zo dňa 23.10.2014 bol znížený rozpočet bežných výdavkov v prvku 08T 0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO v projekte

„SND – Prezentácia v Slovenskej republike: Činohra v regiónoch a v rámci festivalov“ o sumu 5 000,- €.

Rozpočtovým opatrením č.5/KV, list č.MK-127/2014-340/17911 zo dňa 23.10.2014 bol navýšený rozpočet kapitálových výdavkov o 5 000,- € na investičnú akciu „SND – Web stránka, logo a design manuál k festivalu Eurokontext“.

Rozpočtovým opatrením č. 6, list č. MK-807/2014-340/20740 zo dňa 4.12.2014 zvýšilo Ministerstvo kultúry príspevok na bežnú činnosť o 42 389,- €, ktoré boli SND pridelené na základe získaných kultúrnych poukazov za predané vstupenky na jednotlivé divadelné predstavenia.

3.2.1 Plnenie ukazovateľov rozpočtu

3.2.1 a) Prevádzkové dotácie

Prevádzková dotácia od zriaďovateľa bola pre rok 2014 upravená na celkovú sumu 16 470 989 €. Záväzný ukazovateľ na mzdy zo štátneho rozpočtu bol vo výške 8 683 573 €. Pridelený limit bol vyčerpaný v plnej výške a záväzné ukazovatele ŠR boli dodržané.

Náplňou technicko-prevádzkového úseku v roku 2014 bolo zabezpečiť prevádzku Novej budovy SND, Historickej budovy SND a prevádzku chaty v Liptovskom Jáne. Náklady vynaložené na ich prevádzku a údržbu boli porovnateľné s rokom 2013. Sú to najmä náklady na spotrebu elektrickej energie, zemného plynu, tepla, dodávku vody a na stočné, náklady na zmluvné služby, požiarno-asistenčné služby na predstaveniach SND. Vzhľadom na legislatívne úpravy sa zvýšil objem výdavkov na zabezpečenie pravidelných odborných prehliadok. V rámci opráv a údržby predstavujú najvyšší podiel náklady na opravy budov a ich častí, technického vybavenia budov, sál a pod., ktorých vykonávanie je nevyhnutné pre plynulú a bezpečnú prevádzku. Je nutné skonštatovať, že vzhľadom na vek nehnuteľností, ktoré má SND v správe, je potrebné na ich opravy a údržbu investovať stále vyšší objem prostriedkov.

Náklady na energie (spotreba elektrickej energie, zemného plynu, tepla, vody a stočného) v roku 2014 sú nižšie ako v roku 2013 vo všetkých položkách z dôvodu nižšieho čerpania energií.

Drobné materiálové výdavky smerovali predovšetkým na zabezpečovanie potrieb návštevníkov divadla, ako aj k zabezpečovaniu rôznych tovarov a materiálov na opravy vo vlastnej réžii.

V rámci opráv a údržby budov boli vynaložené náklady na maliarske, natieračské, podlahárske a štukatérske práce, na pokračujúcu opravu kresiel v hľadisku HB SND, pretože tieto sú dlhoročným používaním extrémne opotrebované, na plánované opravy a údržbu javiskovej techniky, na opravy a nátery javiskových podláh. Ďalej bolo nutné opraviť tapetovanie v HB SND, opraviť strešnú krytinu a vykonať hydroizolačné práce. V rámci zlepšenia pohody

návštevníkov bol obstaraný nábytok do centrálnej šatne. V novej budove SND boli prostriedky na opravy a údržbu vynaložené najmä na elektromontážne práce, opravy javiskovej techniky a podlahy v sále Štúdia, opravu audio systému v NB SND, opravy a údržbu osvetlenia parkoviska, tiež na početné opravy osobných výťahov a nákladných plošín a v neposlednom rade na opravu presklených strešných konštrukcií. Na prevádzku chaty v Liptovskom Jáne boli v r.2014 vynaložené nižšie náklady ako v r. 2013 pri zabezpečení štandardného prevádzkovania chaty.

3.2.1 b) Dotácie na investície – kapitálový transfer

(v €)

Rozpočtové opatrenie č. 3 zo dňa 6.5.2014

list č. MK-127/2014-340/8009 - rozpisový list KV

60 000

A. Podprogram 08T010B - kapitálové výdavky

č.IA.: 27 910 SND – obnova a doplnenie nástrojového vybavenia

Rozpočtové opatrenie č. 5 zo dňa 23.10.2014

list č. MK-127/2014 340/7911 rozpisový list KV

5 000

A. Podprogram 08S0101 - kapitálové výdavky

č.IA.: 30 472 SND – Web stránka, logo a design manuál k festivalu
Eurokontext

Kapitálové výdavky a ich čerpanie

Ministerstvo kultúry SR neurčilo v pôvodnom rozpise pre SND rozpočet kapitálových výdavkov. Úpravou záväzných ukazovateľov list č. MK-127/2014-340/8009 zo dňa 6.5.2014 bol zvýšený rozpočet na kapitálové výdavky o sumu 60 000,- € na investičnú akciu Obnova a doplnenie nástrojového vybavenia.

Z uvedenej sumy boli v roku 2014 čerpané prostriedky v celkovej sume 55 795 €, zvyšné prostriedky budú dočerpané v zmysle Zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy č. 523/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Úpravou záväzných ukazovateľov list č. MK-127/2014 340/7911 zo dňa 23.10.2014 bol zvýšený rozpočet na kapitálové výdavky o sumu 5 000,- € na investičnú akciu Web stránka, logo a design manuál k festivalu Eurokontext. Tieto prostriedky boli použité v plnej výške.

3.2.2 Rozbor nákladov a výnosov

Náklady:

Spotrebované nákupy – V položke je zahrnutá spotreba materiálov a energií. Čerpanie materiálových nákladov je nižšie oproti skutočnosti roku 2013, (v roku 2013 bolo čerpanie materiálových nákladov vo výške 1 393 971 € v roku 2014 vo výške 1 291 929 €). Spotreba energie v roku 2014 bola nižšia (1 105 432 €) oproti roku 2013 (1 211 886 €).

Služby – V uvedenej skupine nákladov vykazuje SND vyššie čerpanie v porovnaní s rokom 2013. Náklady v roku 2013 boli vo výške 3 644 263 €, náklady v roku 2014 boli vo výške 4 155 952 €. V konkrétnych nákladových položkách došlo k týmto zmenám:

Oprava a údržba – čerpanie nákladov je vyššie v porovnaní s rokom 2013 (náklady v roku 2013 boli vo výške 330 853 €, náklady v roku 2014 boli 347 846 €).

Ostatné služby – Čerpanie nákladov je vyššie oproti roku 2013 (náklady v roku 2013 boli vo výške 3 196 787 €, náklady v roku 2014 boli 3 699 298 €).

V porovnaní so skutočnosťou roka 2013 sú vyššie náklady na autorské honoráre, licenčné poplatky náklady na nákladnú prepravu, náklady na autorské honoráre, náklady na osobnú dopravu. Náklady na honoráre výkonných umelcov, ktoré vynaložilo SND na umelecké aktivity so zámerom skvalitniť tvorivú a interpretačnú zložku hlavnej činnosti a zatriktívniť predstavenia boli v porovnaní s rokom 2013 vyššie. Klesli náklady na nákladnú dopravu, náklady na poštovné a telefónne poplatky.

Čerpanie nákladov na reprezentáciu bolo v roku 2014 vyššie ako v roku 2013, tieto náklady nie sú limitovanou položkou a SND ju čerpá vo výške zodpovedajúcej významu inštitúcie.

Mzdové náklady – Mzdové náklady boli čerpané v súlade so stanovenými záväznými ukazovateľmi. V roku 2014 bol prepočítaný stav zamestnancov 889,6. Priemerná mesačná mzda v roku 2014 bola 906 € čo znamená 1,2 % nárast oproti roku 2013 (895 €).

Dane a poplatky – Daň z nehnuteľností bola pre rok 2014 stanovená na základe Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za odpady v znení neskorších predpisov a v zmysle všeobecne záväzných nariadení hl. mesta SR Bratislavy a obcí Liptovský Ján a Senec.

SND v roku 2014 zaplatilo daň vo výške 152 796 €. Celková suma bola rozdelená nasledovne: za historickú budovu 14 915 €, za novú budovu SND 106 431 €, za areál Umelecko-dekoračných dielní 30 613 €, za rôzne menšie pozemky 112 €. Za chatu v Liptovskom Jáne 604 € a za chatu v Senci 121 €.

Celková zaplatená daň v roku 2014 bola oproti roku 2013 vyššia o 1 594 €. Hlavné mesto SR Bratislava pre rok 2014 nezvýšilo daň z nehnuteľností, zvýšenie dane bolo spôsobené

zvýšením plošnej výmery pozemkov v správe, ktoré SND získalo prevodom správy od MK SR v priebehu roka 2013. Obce Liptovský Ján a Senec daň v roku 2014 nezvýšili.

Odpisy DLHM a DLNM, ich tvorba a finančné krytie – Účtovné a daňové odpisy boli v roku 2014 vypočítavané mesačne v zmysle Smernice č. 16/2013 „Správa majetku štátu a nakladanie s majetkom štátu v SND“.

Vedenie evidencie dlhodobého majetku a automatický výpočet odpisov je zabezpečovaný prostredníctvom ekonomického softvéru SOFTIP PROFIT.

Celkové účtovné odpisy DLHM a DLNM k 31.12.2014 boli 3 402 616 €.

Výnosy:

SND dosiahlo v roku 2014 celkové výnosy vo výške 24 327 301 €, čo predstavuje oproti roku 2013 nárast vo výške 0,8%.

Výnosy z bežných transferov ŠR boli vo výške 16 470 989 €, čo je o 0,5% viac ako v roku 2013.

Výnosy z kapitálových transferov ŠR boli vo výške 3 264 721 €, čo je o 3,6 % menej, ako v roku 2013.

3.2.3 Hodnotenie vlastných výnosov

Tržby z predaja služieb a tržby za tovar v roku 2014 dosiahli spolu výšku 4 178 519 €. Oproti roku 2013 sú tržby o 438 402 € vyššie.

Tržby z predstavení

Slovenské národné divadlo dosiahlo v roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 tieto výkonové ukazovatele:

Ukazovateľ	rok 2014	rok 2013
Počet premiér	18	17
Počet predstavení	746	728
Počet návštevníkov	261 411	245 214
Tržby z predstavení v €	2 684 643	2 436 231

V roku 2014 odohralo divadlo celkom 746 predstavení (Činohra SND 505, Opera SND 152 a Balet SND 89), čo je o 18 predstavení viac ako v roku 2013. Návštevnosť v roku 2014 stúpila

o 16 197 divákov. Tržby z predstavení cudzích súborov boli v roku 2014 (197 114 €) oproti roku 2013 (73 424 €) vyššie o 123 691 €. Tržby za bulletiny boli v roku 2014 (46 606 €) oproti roku 2013 (44 868 €) vyššie o 3,87 %.

Štruktúra dosiahnutých tržieb z predstavení v roku 2014

(v EUR)

Ukazovateľ	Opera	Balet	Činohra	SND spolu
Tržby z predstavení na domácej scéne	841 573	342 418	1 360 472	2 544 463
Tržby z predstavení na domácej scéne – kultúrne poukazy	10 182	4 630	27 577	42 389
Tržby na tuzemských zájazdoch	0	0	41 379	41 379
Tržby na zahraničných zájazdoch	0	59 000	39 801	98 801
Tržby spolu	851 755	406 048	1 469 228	2 727 032

Poznámka – tržby sú uvedené vrátane kultúrnych poukazov

Prenájom

Druhou najpodstatnejšou zložkou príjmov SND sú tržby z prenájmu. V priebehu roka 2014 dosiahlo SND tržby z tejto činnosti v sume 646 953 €. Oproti roku 2013 (699 040 €) je príjem z prenájmu o 52 087 € nižší.

Iné zdroje

V roku 2014 SND získalo darované (sponzorské) prostriedky vo výške 56 126 €. Celkovo SND použilo sponzorské prostriedky vo výške 61 126 €. Toto použitie je vrátane sponzorských prostriedkov, ktoré boli SND poskytnuté v predchádzajúcich rokoch.

3.2.4 Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Slovenské národné divadlo v roku 2014 dôsledne posudzovalo nevyhnutnosť všetkých nákladov a dosiahlo plánované výnosy.

Dodržiavaním zásad hospodárnosti, účinnosti a efektívnosti vynaložených finančných prostriedkov SND za rok 2014 skončilo s kladným hospodárskym výsledkom vo výške 9 995 €.

3.2.5 Prioritné projekty a ich plnenie (kultúrne aktivity)

SND malo v priebehu roka 2014 upravený rozpočet na kultúrne aktivity. SND po uskutočnení týchto aktivít predkladalo na MK SR ich vyúčtovania. Ich objem je uvedený v nasledujúcich tabuľkách.

a) bežné výdavky

Program	Schválený rozpočet k 1.1.2014	Upravený rozpočet k 31.12.2014	Čerpanie k 31.12.2014
08T0103	0	195 000	195 000
08T0104	0	33 600	33 600
Spolu:	0	228 600	228 600

Bežné výdavky boli v rámci prioritných projektov použité v súlade s rozpočtovými opatreniami nasledovne:

Program	Názov projektu	Čerpanie pridelených finančných prostriedkov (v eurách)	Zhodnotenie prínosu
08T0103	SND - Prezentácia v Slovenskej republike: Činohra v regiónoch a v rámci festivalov (nie je stanovený počet predstavení ani názvy)	15 000,00	Prezentácia inscenácií SND v regiónoch SR
08T0103	Súčasný tanec v SND	17 000,00	Prezentácia moderných foriem tanca v SND, uvádzanie súčasnej domácej tvorby
08T0103	Eurokontext	163 000,00	Úspešný nultý ročník divadelného festivalu
08T0104	Hostovanie Činohry v Českej republike - Praha, Zlín a Hradec Králové	20 000,00	Prezentácia SND v zahraničí
08T0104	The Art of Ageing - umenie starnúť - projekt	10 000,00	Partnerská tvorivá spolupráca so zahraničnými divadlami, vznik inscenácie Bludičky
08T0104	Kultúrno-spoločenské podujatie pri príležitosti 10. výročia vstupu SR do Európskej únie	3 600,00	Príprava a realizácia scénických dekorácií pre významné slávnostné podujatie
Spolu:		228 600,00	

b) kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky boli v rámci prioritných projektov použité v súlade s rozpočtovým opatrením na nákup hudobných nástrojov nasledovne:

Program	Schválený rozpočet k 1.1.2014	Upravený rozpočet k 31.12.2014	Čerpanie k 31.12.2014
08T010B	0	60 000	55 795
Spolu:	0	60 000	55 795

3.3 Výdavky organizácie

3.3.1. Výdavky organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

a) bežné výdavky

Bežný transfer od zriaďovateľa k 31.12.2014 bol po úpravách vo výške 16 470 989 €.

Celkovo boli rozpísané do 2 programov, a to:

V programe 08S - Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt

- bežný transfer:

V podprograme 08S0101–Divadlá a divadelná činnosť– bežný transfer 16 242 389 €
z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania 8 683 573 €

V programe 08T - Účelovo určené finančné prostriedky na kultúrne aktivity

- bežný transfer:

V podprograme 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO 195 000 €
V podprograme 08T0104 – Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí 33 600 €

Hodnotenie bežných výdavkov podľa zdrojov

08S0101

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	% plnenia
610	111	8 683 573	8 683 573	8 683 573	100,0
	46	0	698 350	923 701	132,3
	71	0	3 000	14 094	469,8
620	111	3 219 250	2 959 583	2 959 583	100,0
	46	0	136 000	330 078	242,7
	71	0	3 600	3 606	100,2
630	111	4 175 443	4 540 506	4 540 506	100,0
	46	3 375 500	2 538 650	3 102 640	122,2
	71	20 000	13 400	43 426	324,1
640	111	121 734	58 727	58 727	100,0
	46	5 500	8 000	16 157	202,0
	71	0	0	0	

Poznámka:

a/ v skutočnom čerpaní v ekonomickej klasifikácii 610, zdroj 111 je zahrnuté aj čerpanie vo výške 620 234 €, ktoré boli vyplatené v januári 2015 v rámci miezd za 12/14 v súlade so Zákonom č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

b/ v skutočnom čerpaní v ekonomickej klasifikácii 620, zdroj 111 je zahrnuté aj čerpanie vo výške 79 766 €, ktoré boli vyplatené v januári 2015 v rámci odvodov za 12/14 v súlade so Zákonom č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

SND malo v priebehu roka 2014 upravený rozpočet na konkrétne kultúrne aktivity. SND po uskutočnení týchto aktivít predkladalo na MK SR ich vyúčtovania. Zámerom realizácie týchto podprogramov je podpora kultúrnych aktivít v tuzemsku i v zahraničí.

Program 08T0103 – Podpora kultúrnych RO a PO

Hodnotenie bežných výdavkov podľa zdrojov a ekonomickej klasifikácie

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
630	111	0	195 000	195 000
	46			
	71			

Program 08T0104 – Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí

Hodnotenie bežných výdavkov podľa zdrojov a ekonomickej klasifikácie

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
630	111	0	33 600	33 600
	46			
	71			

b) kapitálové výdavky**Program 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť****Hodnotenie kapitálových výdavkov podľa zdrojov a ekonomickej klasifikácie**

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
710	111	0	5 000	5 000
	46	0	0	142 748
	71	0	0	0

Program 08T010B - Obnova nástrojového vybavenia a krojových súčiastok**Hodnotenie kapitálových výdavkov podľa zdrojov a ekonomickej klasifikácie**

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
710	111	0	60 000	55 795
	46	0	0	0
	71	0	0	0

3.3.2.**Výdavky organizácie hradené z európskych prostriedkov a spolufinancovanie k nim**

SND v r. 2014 nevykazuje čerpanie z vyššie uvedených zdrojov.

3.3.3.**Vyhodnotenie použitia mimorozpočtových prostriedkov**

SND v r. 2014 nevykazuje čerpanie z vyššie uvedených zdrojov.

3.3.4.**Vyhodnotenie čerpania finančných prostriedkov poskytnutých na zahraničné aktivity**

a) V roku 2000 sa Činohra SND stala členom prestížnej európskej divadelnej siete ETC (European Theatre Convention, Európska divadelná konvencia), spájajúcej 36 európskych divadiel. Členstvo v tejto sieti prinieslo jedinečnú šancu zaradiť sa do kontextu divadelnej Európy a stať sa súčasťou množstva spoločných projektov a aktivít, ktoré ETC organizuje. SND platí členský príspevok ETC vo výške 5 500 € ročne.

- b) Zamestnanci SND v roku 2014 uskutočnili spolu 268 zahraničných pracovných ciest s celkovými nákladmi 61 334 €.

Prehľad zahraničných pracovných ciest:

Účel pracovnej cesty	Počet pracovných ciest	Výdavky na pracovné cesty v €
Odvoz/dovoz umelca	190	3 504
Oprava hudobných nástrojov	3	544
Pracovné stretnutie	56	14 660
Technická obhliadka	2	2 471
Umelecké účinkovanie	6	768
Zájazdy	7	34 501
Koprodukcia Bludičky	4	4 886
Spolu:	268	61 334

3.4.

Finančné operácie

- a) Príjmové
- b) Výdavkové

SND v r. 2014 nevykazuje čerpanie na uvedených klasifikáciách.

4. Hodnotenie fondov organizácie

4.1 Rezervný fond

K 1.1.2014 bol stav rezervného fondu 383 309 €. V roku 2014 bol rezervný fond zvýšený o hospodársky výsledok z r. 2013 vo výške 186 580 €, stav rezervného fondu k 31.12.2014 je 569 889 €.

4.2 Sociálny fond

K 1.1.2014 bol stav sociálneho fondu 15 016 €. V priebehu roka bol sociálny fond vytváraný z povinného prídeldu vo výške 1% z vymeriavacieho základu a ďalšieho prídeldu vo výške 0,25 % z vymeriavacieho základu, čo predstavuje čiastku 101 011 €. Na stravu sa vyčerpalo 76 984 € a na sociálnu výpomoc 5 500 €. Stav sociálneho fondu k 31.12.2014 je 33 543 €.

5. Podnikateľská činnosť

SND nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť. Všetky činnosti, ktoré SND vykonáva, vyplývajú zo Zákona č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle a zo Štatútu Slovenského národného divadla.

6. Zhodnotenie majetkovej pozície organizácie

Oblasť: majetok a záväzky

€

	rok 2014	rok 2013
Majetok spolu k 31.12.	143 626 922	146 871 424
Obežný majetok	3 594 429	3 646 056
z toho:		
Zásoby	477 512	444 201
Krátkodobé pohľadávky	139 830	121 915
Finančné účty	2 977 088	3 079 940
Neobežný majetok	140 032 493	143 225 367
z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	18 448	16 666
Dlhodobý hmotný majetok	140 014 045	143 208 702

Záväzky spolu k 31.12.	141 567 503	144 960 777
z toho:		
Rezervy	107 832	214 665
Zúčtovanie transferu ŠR	139 728 325	142 948 029
Dlhodobé záväzky	33 543	15 016
Krátkodobé záväzky	1 697 803	1 783 067

Oblasť: Nepoužiteľný a neupotrebitelný dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

Slovenské národné divadlo nakladá s neupotrebitelným a prebytočným majetkom v zmysle ustanovení zákona NR SR č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Písomné rozhodnutia o neupotrebitelnosti alebo prebytočnosti majetku vydáva generálny riaditeľ.

V roku 2014 bol vyradený a účtovne vysporiadaný neupotrebitelný dlhodobý majetok spolu v objeme 35 607,- €, z toho:

1) Neupotrebitelný dlhodobý hmotný majetok v hodnote 35 607,- €. V najväčšom objeme boli vyradené stroje a zariadenia, najmä vysielачky, rádiodanice, televízne prijímače. V objeme 15 000,- € bol vyradený baletizol.

2) Neupotrebitelný dlhodobý nehmotný majetok nebol vyradený.

V roku 2014 sa v porovnaní s rokom 2013 bol objem vyradeného neupotrebitelného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nižší o 166 192,49 €.

Oblasť: Stav a vývoj pohľadávok v štruktúre podľa lehoty splatnosti

Veková štruktúra pohľadávok

Názov	Stav k 31.12.2013	Stav k 31.12.2014
Pohľadávky v lehote splatnosti	76 930	77 319
Pohľadávky po lehote splatnosti	79 748	62 511
Spolu :	156 678	139 830

Pohľadávky po lehote splatnosti vymáha SND od príslušných právnických alebo súkromných osôb súdnou cestou prostredníctvom právneho zástupcu.

Oblasť: Stav a vývoj záväzkov v štruktúre podľa lehoty splatnosti

Názov	Stav k 31.12.2013	Stav k 31.12.2014
Záväzky po lehote splatnosti	2 000	23 147
Záväzky s dobou splatnosti do 1 roka	1 796 082	1 708 199
Spolu krátkodobé záväzky	1 798 082	1 731 346
Záväzky s dobou splatnosti 1-5 rokov	0	0
Záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov	0	0
Spolu dlhodobé záväzky	0	0
Záväzky spolu :	1 798 082	1 731 346

V oblasti pohľadávok a záväzkov nemá SND so žiadnym subjektom uzatvorenú dohodu o splátkovom kalendári.

SND vytvorilo v r. 2014 rezervu na hroziaci súdny spor vo výške 2 932 €.

7. Zhodnotenie zamestnanosti

Prepočítaný stav zamestnancov v SND za rok 2014 bol 889,6.

Fyzický stav zamestnancov v SND za rok 2014 bol 909.

V priebehu roka 2014 sa realizoval proces úpravy organizačnej štruktúry, menili a upravovali sa niektoré pracovné pozície a ich náplne za účelom optimalizovať prierezové činnosti organizácie tak, aby boli maximálne efektívne.

V priebehu roka 2014 SND zabezpečilo vzdelávanie svojich zamestnancov v nevyhnutnom rozsahu, danom príslušnými predpismi pre výkon technických prác (školenia vodičov, elektrikárov, viazačov bremien, žeriavnikov a pod.) , administratívnych prác (išlo prevažne o daňovú, mzdovú a ekonomickú oblasť a školenia ohľadne verejného obstarávania a pod.).

SND realizovalo aj v r. 2014 omladzovanie umeleckých súborov, pričom mladí umelci sú pravidelne obsadzovaní aj do titulných postáv predstavení SND.

Priemerná mesačná mzda zamestnancov SND v r. roku 2014 bola 906 €.

Počet zamestnancov SND	909
z toho:	
muži	502
ženy	407
Zamestnanci, ktorí poberajú starobný dôchodok	95
Zamestnanci, ktorí poberajú invalidný dôchodok	27

Veková štruktúra

Vek	Počet zamestnancov
do 20	1
20 - 30	134
31-40	184
41-50	199
51-60	263
61-70	113
71 a viac	15

Vzdelanostná štruktúra

Ukončené vzdelanie	Počet zamestnancov
Základné vzdelanie	32
Stredné vzdelanie	198
Úplné stredné vzdelanie	301
Vyššie odborné vzdelanie	104
Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	24
Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	247
Vysokoškolské vzdelanie III. stupňa	3

Prílohou č. 1 Výročnej správy za rok 2014 je Organizačná schéma organizácie platná k 31.12. rozpočtového roka.

8. Ciele organizácie v roku 2014

Umelecké zámery a ciele, ktoré SND napíňalo v roku 2014:

- Vytvorenie (realizácia) nových divadelných titulov
- Kvalitná realizácia nových scénických a kostýmových výprav v nových inscenáciách SND
- Kvalitné zabezpečenie a uvádzanie repríz repertoáru SND – opery, baletu a činohry
- Zvyšovanie kultúrnej úrovne obyvateľstva, sprostredkovanie divadelného umenia čo najširšej verejnosti
- Výchova mladého diváka, spolupráca so školami
- Podpora a prezentácia pôvodnej slovenskej tvorby
- Prezentácia slovenského divadelného umenia v zahraničí
- Prezentácia SND na slovenských javiskách mimo Bratislavu
- Prezentácia divadelnej tvorby partnerských zahraničných a slovenských divadiel, ako aj umelcov zo zahraničia i zo Slovenska na javiskách SND

Vyhodnotenie cieľov a merateľných ukazovateľov

Premiéry	Rok 2014	Rok 2013	Rok 2012
SND spolu	18	17	17
Opera	4	5	4
Balet	3	4	3
Činohra	11	8	10

Počet predstavení	Rok 2014	Rok 2013	Rok 2012
SND spolu	746	728	709
Opera	152	166	170
Balet	89	79	80
Činohra	505	483	459

Počet návštevníkov	Rok 2014	Rok 2013	Rok 2012
SND spolu	261 411	245 214	238 035
Opera	66 250	61 953	70 749
Balet	43 055	43 706	37 051
Činohra	152 106	139 555	130 235

Tržby z predstavení v EUR	Rok 2014	Rok 2013	Rok 2012
SND spolu	2 727 031	2 477 099	2 404 249
Opera	851 756	864 623	1 019 528
Balet	406 047	325 828	233 482
Činohra	1 469 228	1 286 648	1 151 239

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavnými užívateľmi výstupov Slovenského národného divadla – predstavení opery, baletu a činohry je široká verejnosť, občania všetkých sociálnych vrstiev a vekových skupín.

V roku 2014 navštívili predstavenia SND občania zo všetkých častí Slovenska. Predstavenia SND navštívili aj zahraniční diváci, najmä z okolitých krajín. Zahraničné publikum sa vo väčšej miere orientuje na žáner opery a baletu.

SND plánuje aj naďalej ponúkať kvalitné divadelné umenie a zlepšovať služby poskytované verejnosti.

10. Zhodnotenie výsledkov kontrol

V roku 2014 boli v SND vykonané tieto vonkajšie kontroly:

- Inšpektorát práce Bratislava. Kontrola bola vykonaná v dňoch 18.6. 2014 až 6.8.2014, výkon inšpekcie bol zameraný na kontrolu dodržiavania pracovných podmienok zamestnancov žien a mužov v súvislosti so zosúladením pracovného a rodinného života. Kontrolovaným obdobím boli mesiace júl – december 2013 a január – máj 2014. Pri inšpekcii práce neboli zistené nedostatky v oblasti dodržiavania zákazu výkonu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania a neboli zistené nedostatky v oblasti dodržiavania pracovnoprávných a mzdových predpisov.
- Inšpektorát práce Bratislava. Výkon inšpekcie práce bol zameraný na dodržiavanie pracovnoprávných a mzdových predpisov a záväzkov, vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a bol vykonaný v dňoch od 4. 9. 2014 až 14.10.2014. Kontrolovaným obdobím boli mesiace júl – december 2013 a január – júl 2014. Výkonom inšpekcie práce boli zistené dva nedostatky, SND prijalo opatrenia na ich odstránenie dňa 21. 10. 2014. Predmetné opatrenia sú trvalého charakteru.
- Sociálna poisťovňa – pobočka Bratislava. Kontrola bola vykonaná v termíne od 16. 6. 2014 do 26. 10. 2014. Kontrola bola zameraná na odvod poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a plnenie povinností zamestnávateľa podľa zákona o sociálnom poistení. Generálny riaditeľ SND prijal dňa

14. 11. 2014 príkazom GR SND č. 20/2014 opatrenia na odstránenie nedostatkov vyplývajúcich z Protokolu o výsledku kontroly Sociálnej poisťovne. Prijaté boli 3 opatrenia na odstránenie nedostatkov. Opatrenia na odstránenie nedostatkov sú plnené priebežne, majú trvalý charakter.

11. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2014

SND v roku 2014 splnilo stanovené ciele v súlade s kontraktom.

V roku 2014 odohralo divadlo celkom 746 predstavení (Činohra SND 505, Opera SND 152 a Balet SND 89), čo je o 18 predstavení viac ako v roku 2013. Návštevnosť v roku 2014 stúpila o 16 197 divákov. Tržby z predstavení cudzích súborov boli v roku 2014 (197 114 €) oproti roku 2013 (73 424 €) vyššie o 123 691 €. Tržby za bulletinov boli v roku 2014 (46 606 €) oproti roku 2013 (44 868 €) vyššie o 3,87 %.

12. Záver

SND v roku 2014 uviedlo tituly, ktoré oslovili širokú divácku verejnosť doma i v zahraničí svojím režijným spracovaním, výkonom protagonistov, umeleckou kvalitou, rovnako aj umeleckým spracovaním scény a kostýmov.

SND udržiavalo divácky záujem inscenovaním nových titulov, uvádzaním repertoáru, v ktorom bola zastúpená svetová klasická i súčasná tvorba, rovnako aj pôvodná slovenská tvorba.

Bratislava, 20.2.2015

Výročnú správu SND spracovali na základe podkladov od riaditeľov organizačných zložiek:

Mgr. Darina Reguliová,
tajomníčka generálneho riaditeľa

Ing. Eva Lepešová,
vedúca oddelenia plánovania, kontrolingu a rozpočtu

Schválil:

Mgr. art. Marián Chudovský,
generálny riaditeľ

Organizačná štruktúra SND

Príloha č. 1

